បញ្ញត្តិជាបទដ្ឋានអប្បបរមា

សំរាប់

គ្រប់គ្រងអ្នកទោស

(វិន័យសំរាប់គ្រប់គ្រងអ្នកទោស)

The Standard Minimum Rules· for the Treatment of Prisoners

«បញ្ញត្តិជាបទដ្ឋានអប្បបរមាសំរាប់គ្រប់គ្រងអ្នកទោស»
បានទទួលការយល់ព្រមឲ្យប្រើប្រាស់ពីក្រុមប្រឹក្សាផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម នៃអង្គការសហប្រជាជាតិតាមសេចក្តីសំរេចលេខ 663C (XXIV) ចុះថ្ងៃទី ៣១កក្កដា ឆ្នាំ១៩៥៧ ហើយនិងសេចក្តីសំរេចលេខ 2076 (LXII) ចុះថ្ងៃទី ១៣ឧសភា ឆ្នាំ១៩៧៧។

នេះគឺជាឯកសារសំខាន់មួយក្នុងបណ្តាឯកសារនានារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិក្នុងវិស័យសិទ្ធិមនុស្ស នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ដែលមានចំណងជើងហៅថា ៖

បទបញ្ញត្តិជាបទដ្ឋានអប្បបរមា សំរាប់ការគ្រប់គ្រងអ្នកទោស

Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners

បានអនុម័តដោយសន្និបាត របស់អង្គសហប្រជាជាតិ លើកទីមួយស្តីពីការបង្ការបទឧក្រិដ្ឋនិងការប្រព្រឹត្តលើអ្នកទោស ដែលបានប្រារព្ធនៅឯទីក្រុងហ្សឺណែវក្នុងឆ្នាំ ១៩៥៥ ហើយនិងបានយល់ព្រមដោយក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម តាមសេចក្តីសំរេចលេខ ៦៦៣ C (XXIV) ចុះថ្ងៃ ទី ៣១ ខែ កក្កដា ១៩៥៧ និងសេចក្តីសម្រេចលេខ ២០៧៦ (LXII) ចុះថ្ងៃ ទី ១៣ ខែ ឧសភា ១៩៧៧ ។

Adopted by the First United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, held at Geneva in 1955, and approved by the Economic and Social Council by its resolutions 663 C (XXIV) of 31 July 1957 and 2076 (LXII) of 13 May 1977.

បទវិន័យនិងបទបញ្ញាចាំបាច់ សំរាប់គ្រប់គ្រងអ្នកទោស

កថាដើម

1. បទបញ្ញាខាងក្រោមនេះ ពុំមែនជាការរៀបរាប់ពិស្តា (យ៉ាងសព្វគ្រប់) អំពីគំរូនៃរបៀបគ្រប់គ្រងនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងទេ។ ដោយយោងទៅលើការស្របគំនិតគ្នាជាទូទៅ និងដោយយកគំនិតសំខាន់ៗនៃរបៀប (ប្រព័ន្ធ) គ្រប់គ្រងទូលំទូលាយ ដែលគេប្រើសព្វថ្ងៃនេះមកធ្វើជាមូលដ្ឋាន បទបញ្ញាខាងក្រោមនេះ គ្រាន់តែជាការរៀបរាប់ត្រួសៗអំពីរបៀបគ្រប់គ្រងជាទូទៅមួយ ដែលគេចាត់ទុកថាល្អគ្រប់គ្រាន់ទាំងគោលការណ៍ ទាំងការអនុវត្តក្នុងវិស័យថែទាំអ្នកទោសនិងក្នុងវិស័យគ្រប់មន្ទីរឃុំឃាំង។

2. ក្នុងពិភពលោកទាំងមូលនេះ ដោយសារមានលក្ខណៈខុសប្លែកពីគ្នាច្រើនលើសលប់ពេក ទាំងក្នុងវិស័យច្បាប់វិន័យ, វិស័យសេដ្ឋកិច្ច, វិស័យសង្គមកិច្ច និងវិស័យភូមិសាស្ត្រផងនោះ គេជឿជាក់ថា គេមិនអាចយកបទបញ្ញាទាំងអស់នេះទៅប្រើនៅគ្រប់ទីកន្លែងបានគ្រប់ពេលវេលាទេ។ បទបញ្ញាទាំងនេះ គ្រាន់តែជាឧបករណ៍សំរាប់ជំរុញឱ្យមានការខំប្រឹងខ្នះខ្នែងជាអចិន្ត្រៃយ៍ក្នុងការពុះពារយកជ័យជំនះ ទៅលើការលំបាកលំបិនសព្វបែបយ៉ាង ដែលគេតែងតែពើបប្រទះក្នុងពេលដែលគេយកច្បាប់វិន័យទៅអនុវត្ត ព្រោះគេដឹងថា បទបញ្ញាទាំងឡាយខាងក្រោមនេះជាគោលសំខាន់ៗ និងយ៉ាងចាំបាច់បំផុត ដែលអង្គការសហប្រជាជាតិបានទទួលស្គាល់ និងបានដាក់កំរិតអោយ ។

3. ម្យ៉ាងវិញទៀត បទបញ្ញាទាំងនេះ គ្របដណ្តប់ទៅលើវិស័យមួយ ដែលគំនិតថ្មីៗ (ក្នុងការគ្រប់គ្រងអ្នកទោសនេះ) កំពុងតែរីកចំរើនជាលំដាប់។ មិនត្រូវគិតគោរពតាមបទបញ្ញាទាំង ហើយឈប់គិតទៅដល់ការស្រាវជ្រាវពិសោធន៍ អោយដឹងថាតើ

បទបញ្ញាទាំងនេះចុះសំរុងជាមួយគោលការណ៍នៃការថែទាំអ្នកទោសដែរឬទេ ឬបោះបង់ចោលនូវការរិះរកមធ្យោបាយនានាសំរាប់ឆ្លើយតបទៅនឹងគោលបំណងថ្មីៗទៀត ដែលអាចកើតចេញអំពីបទបញ្ញាទាំងមូលនេះ។ ដើម្បីអោយទីបញ្ជាការអភិបាលពន្ធនាគារ (គុក) យល់ស្រប និងអនុញ្ញាតអោយបង្កើត ឬបន្ថែមគំនិតថ្មីទៅលើបទបញ្ញានោះ គេត្រូវតែបញ្ជាក់បង្ហាញនូវហេតុផល ឬមូលហេតុអោយបានប្រាកដប្រជា ។

4. (១) ភាគទីមួយនៃច្បាប់វិន័យនេះ ជាច្បាប់ទូទៅសំរាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការគ្រប់គ្រងមន្ទីរឃុំឃាំងទាំងមូល។ ច្បាប់នេះអាចប្រើបានចំពោះអ្នកជាប់ទោសគ្រប់ប្រភេទ, ទោសបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទស៊ីវិល, អ្នកទោសដែលពុំទាន់បានទទួលការកាត់ទោសពីតុលាការ ឬអ្នកទោសដែលតុលាការកាត់ទោសហើយ ហើយនិងអ្នកមានទោសស្រាលៗដែលប្រព្រឹត្តអំពើដែលធ្វើអោយរំខានដល់សន្តិសុខក្នុងសង្គម ឬ អ្នកទោសដែលចៅក្រមដាក់បញ្ជាអោយកសាងខ្លួន ។

(២) ភាគទីពីរគឺជាច្បាប់វិន័យសំរាប់តែប្រើទៅលើប្រភេទពិសេស ដែលគេចែកចេញជាជំពូកផ្សេងៗគ្នា។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ, ច្បាប់សំរាប់ជំពូក (ក) ដែលសំរាប់ប្រើចំពោះអ្នក ទោសដែលតុលាការកាត់ទោសហើយ ក៏អាចយកទៅប្រើលើអ្នកទោសជំពូក ខ, គ, និង ឃ បានដែរ កុំឱ្យតែមានទំនាស់ជាមួយនឹងច្បាប់សំរាប់គ្រប់គ្រងអ្នកទោសទាំងនេះ (ជំពូក ខ, គ, និង ឃ) ។ ការ យកច្បាប់សំរាប់ក្រុមអ្នកទោសជំពូក (ក) ទៅប្រើចំពោះអ្នកទោសជំពូកឯទៀត ត្រូវសំដៅទៅលើគោលបំណងសំរាប់ថែរក្សាការពារផលប្រយោជន៍ពួកទាំងនេះ ។

5. (១) ច្បាប់វិន័យទាំងនេះមិនមែនប្រាថ្នាដាក់កំរិត អោយយកទៅប្រើនៅមន្ទីរឃុំឃាំងក្មេងៗ ដូចជាមន្ទីរឃុំឃាំងឈ្មោះ (ប៊ិកស្តុល) ឬសាលាសំរាប់អប់រំកសាងខ្លួនពួកក្មេងៗនោះទេ ។ ប៉ុន្តែតាមធម្មតា ច្បាប់វិន័យនៅក្នុងភាគទីមួយ មានគុណភាពល្អគ្រប់គ្រាន់អាចយកទៅប្រើបាននៅក្នុងមន្ទីរឃុំ ឃាំងសំរាប់ពួកក្មេងៗនេះ ។

(២) ជំពូកអ្នកទោសក្មេងៗ គឺដៅទៅលើពួកអ្នកទោសក្មេងៗទាំងអស់ ដែលស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់តុលាការសំរាប់ក្មេងៗ។ តាមទម្លាប់, ពួកក្មេងៗទាំងនេះ ពុំត្រូវកាត់ទោសដាក់គុក ឡើយ ។

ជំពូកទី ១

ច្បាប់វិន័យសំរាប់ការអនុវត្តជាទូទៅ

គោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាន

6. (១) បទបញ្ញត្តិដូចតទៅនេះ ត្រូវយកទៅអនុវត្តន៍ដោយមិនឱ្យមានលំអៀងឡើយ ។ មិនត្រូវឱ្យមានការប្រកាន់ពូជសាសន៍, ពណ៌សំបុរ, ភេទ, ភាសា, សាសនា, មតិនយោបាយ ឬមតិដទៃៗទៀត, ដើមកំណើតជាតិ ឬសង្គម, ទ្រព្យសម្បត្តិ, ស្ថានភាពកំណើត ឬស្ថានភាពដទៃៗទៀតឡើយ ។

(២) ម្យ៉ាងវិញទៀត ជាការចាំបាច់ត្រូវតែគោរពដល់ជំនឿសាសនានិងសីលធម៌របស់ក្រុម ដែលអ្នកទោសមាន ។

7. (១) នៅគ្រប់ទីកន្លែងដែលយកមនុស្សទៅដាក់គុក ត្រូវតែមានបញ្ជីចុះឈ្មោះ ដោយមាន លេខទំព័រ ដែលក្នុងនោះអ្នកទោសម្នាក់ៗត្រូវបានទទួលនូវ :

ក. ពត៌មានស្តីពីអត្តសញ្ញាណរបស់គាត់

ខ. ហេតុផលនានាសំរាប់ការជាប់ឃុំឃាំងរបស់គាត់ និងអាជ្ញាធរ

គ. ថ្ងៃ និងម៉ោងនៃការទទួល "ដាក់គុក" និងការដោះលែង "ចេញពីគុក" ។

(២) គ្មានជនណាម្នាក់ ត្រូវជាប់ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងដោយគ្មានលិខិតបញ្ជា "ដីកា" ឱ្យឃុំឃាំងត្រឹមត្រូវដែលសេចក្តីលំអិតនៃលិខិតបញ្ជានោះត្រូវបានចុះ "កត់ត្រា" ក្នុងបញ្ជីច្បាស់លាស់ឡើយ ។

ការបែងចែកអ្នកទោសតាមជំពូក

8. ជំពូកអ្នកទោសខុសៗគ្នា ត្រូវឃុំក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ឬផ្នែកនៃមន្ទីរឃុំឃាំងដាច់ដោយឡែកៗពី គ្នាដោយយោងទៅតាមភេទ. អាយុ. ប្រវត្តិបទឧក្រិដ្ឋ. ហេតុផលខាងផ្លូវច្បាប់សំរាប់ការឃុំខ្លួនរបស់គេ ព្រមទាំងសេចក្តីចាំបាច់នានា នៃការ ប្រព្រឹត្តចំពោះពួកគេ ។

ក. អ្នកទោសប្រុស និងអ្នកទោសស្រី ត្រូវដាក់ឃុំដាច់ដោយឡែក និងអោយបានឆ្ងាយពីគ្នាតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើទៅបាន។ ចំពោះមន្ទីរឃុំឃាំងដែលទទួលយកទាំងអ្នកទោសប្រុស និងអ្នកទោសស្រីនោះ បរិវេណសំរាប់ដាក់អ្នកទោសស្រីត្រូវតែនៅដាច់ដោយឡែកពីគ្នាជាដាច់ខាត ។

ខ. ពិរុទ្ធជន ត្រូវតែដាក់ឱ្យនៅដាច់ដោយឡែកពីទណ្ឌិត

គ. អ្នកជាប់គុកដោយសារជំពាក់បំណុលគេ និងជាប់ដោយសាររឿងស៊ីវិល "រដ្ឋប្បវេណី" ត្រូវដាក់អោយដាច់ឡែកពីអ្នកជាប់គុក ដោយសារហេតុផលបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ។

ឃ. អ្នកទោសក្មេងៗ "យុវទោសករ" ត្រូវដាក់ឱ្យដាច់ឡែកពីអ្នកទោសពេញវ័យ ។

ទីកន្លែងសំរាប់អ្នកទោសស្នាក់នៅ

9. (១) ប្រសិនបើវិន័យចែងថា អ្នកទោសអាចមានបន្ទប់ដេកម្នាក់មួយរៀងៗខ្លួន អ្នកទោសម្នាក់ៗមានសិទ្ធិដេកក្នុងបន្ទប់មួយតែម្នាក់ឯងគត់។ ប៉ុន្តែ ដោយមូលហេតុពិសេសខ្លះ ដូចជាពេលខ្លះ មានអ្នកទោសច្រើនហួសចំណុះជាដើម អភិបាលប្រចាំពន្ធនាគារកណ្តាល មានភារកិច្ចចាំបាច់ត្រូវតែដោះ ស្រាយរកកន្លែងអោយអ្នកទោសថ្មីៗស្នាក់នៅ។ ប្រសិនបើមានការប៉ះទង្គិចដល់

បទវិន័យខាងលើនេះ បន្តិចបន្តួចក៏មិនជាការអ្វីដែរ។ ប៉ុន្តែបើជៀសវាងបាន គួរកុំដាក់អ្នកទោសពីរនាក់ឱ្យនៅដេកក្នុងទ្រុង ឬបន្ទប់មួយជាមួយគ្នា ។

(២) ប្រសិនបើអ្នកទោសដេកក្នុងសាលធំៗជាមួយគ្នា គេត្រូវជ្រើសយកតែអ្នកទោសប្រភេទណាដែលអាចរស់នៅជាមួយគ្នាបាន ឱ្យនៅដេលក្នុងបន្ទប់ជាមួយគ្នា ហើយត្រូវអោយមានការត្រួត មើលឱ្យបានទៀងទាត់ជិតដល់នៅពេលយប់ៗ។

10. គ្រប់កន្លែងស្នាក់នៅដែលប្រើសំរាប់ដាក់អ្នកទោស និងជាពិសេសកន្លែងដេកទាំងអស់ត្រូវ ស្របទៅតាមតម្រូវការគ្រប់យ៉ាងខាងសុខភាព ពោលគឺយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើលក្ខណៈធាតុអាកាស និងជាពិសេសគឺត្រូវមានខ្យល់ដកដង្ហើមគ្រប់គ្រាន់, មានទំហំសមល្មម, មានពន្លឺគ្រប់គ្រាន់, កំដៅគ្រប់គ្រាន់ (សំរាប់រដូវរងារ) និងត្រូវមានបង្អួចទ្វារធំទូលាយសំរាប់ឱ្យខ្យល់បក់ចេញចូលគ្រប់គ្រាន់ ។

11. នៅគ្រប់ទីកន្លែងណាដែលគេតម្រូវឱ្យអ្នកទោសនៅផង ហើយធ្វើការផង ត្រូវមានបែបផែនដូចខាងក្រោមនេះ :

(ក) ត្រូវមានបង្អួចទូលំទូលាយ ដើម្បីអោយអ្នកទោសអាចធ្វើការ ឬអានសៀវភៅបានដោយពន្លឺថ្ងៃ ហើយឱ្យមានច្រកចំហធំៗ ដើម្បីអោយខ្យល់បក់បានគ្រប់គ្រាន់ ទោះជាមានឬគ្មានកង្ហារបក់ ខ្យល់ក៏ដោយ ។

(ខ) ភ្លើងអំពូល ឬភ្លើងអគ្គីសនី ត្រូវអោយមានគ្រប់គ្រាន់និងត្រឹមត្រូវ ដើម្បីការពារកុំអោយខូចភ្នែកអ្នកទោសនៅពេលអានសៀវភៅ ឬនៅពេលធ្វើការ ។

12. បង្គន់ត្រូវឱ្យមានគ្រប់គ្រាន់សំរាប់សេចក្តីត្រូវការរបស់អ្នកទោសគ្រប់ពេលវេលា ហើយ ត្រូវអោយមានការស្អាតបាតសមរម្យផងដែរ ។

13. ត្រូវមានបន្ទប់ទឹកគ្រប់គ្រាន់។ ប្រដាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងបន្ទប់ទឹកក៏ត្រូវឱ្យមានគ្រប់គ្រាន់។ ត្រូវឱ្យមានទឹកត្រជាក់ ឬក្តៅ យោងទៅតាមធាតុអាកាសខាងក្រៅ (បើខែរងារត្រូវអោយមានទឹកក្តៅ) ត្រូវមានទឹកគ្រប់គ្រាន់សំរាប់សេចក្តីត្រូវការច្រើនឬតិចរបស់អ្នកទោស ដោយយោងទៅតាមអនាម័យ ទូទៅប្រចាំរដូវកាល ឬតំបន់ភូមិសាស្ត្រ។

14. គ្រប់ផ្នែកនៃមន្ទីរឃុំឃាំង ដែលសំរាប់ឱ្យអ្នកទោសប្រើប្រាស់ជានិច្ចជាកាល ត្រូវថែទាំ, សំអាតឱ្យបានត្រឹមត្រូវនិងយ៉ាងហ្មត់ចត់គ្រប់ពេលវេលា ។

អនាម័យប្រចាំកាយ

15. អ្នកទោសត្រូវរក្សារាងកាយបានស្អាតបាត។ ហេតុនេះ ពួកគេត្រូវតែបានផ្តល់ឱ្យនូវទឹកស្អាត ព្រមទាំងគ្រឿងបរិក្ខាប្រើប្រាស់ក្នុងបន្ទប់ទឹកផ្សេងៗ ដែលជាការចាំបាច់សំរាប់សុខភាព និងភាពស្អាត ។

16. វិន័យចែងថា អ្នកទោសអាចថែរក្សាខ្លួនឱ្យមានសភាពសមរម្យជាមនុស្សដូចគេឯទៀត។ ក្នុងន័យនេះ មន្ទីរឃុំឃាំងត្រូវតែមានជាងកាត់សក់សំរាប់សេចក្តីត្រូវការរបស់អ្នកទោស។ ត្រូវផ្តល់ប្រដាប់កោរពុកមាត់ឱ្យអ្នកទោសឱ្យបានទៀងទាត់ ។

ការស្លៀកពាក់និងការដេក

17. (១) រាល់អ្នកទោសណា ដែលគេមិនអនុញ្ញាតិឱ្យស្លៀកពាក់សំលៀកបំពាក់ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គេទេ នោះពួកគេត្រូវតែបានគេផ្តល់ឱ្យនូវសំលៀកបំពាក់ណាមួយ ដែលសមស្របទៅនឹងធាតុអាកាស និងគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីរក្សាគេឱ្យមានសុខភាពល្អ ។ សំលៀកបំពាក់នេះទៀត ក៏មិនត្រូវធ្វើឱ្យមានលក្ខណៈ បន្ទាបបន្ថោក ឬក៏មើលងាយមើលថោកពីអ្នកដទៃឡើយ ។

(២) សំលៀកបំពាក់ទាំងអស់ ត្រូវតែឱ្យស្អាត ហើយឱ្យមានលក្ខណៈសមរម្យជានិច្ច ។ សំលៀកបំពាក់ទ្រនាប់ត្រូវផ្លាស់ប្តូរនិងបោកសំអាតឱ្យបានញឹកញាប់តាមការចាំបាច់ ដើម្បីរក្សាអនាម័យប្រចាំកាយ ។

(៣) តាមកាលៈទេសៈពិសេសខ្លះ នៅពេលណាគេយកអ្នកទោសចេញទៅក្រៅមន្ទីរឃុំ ឃាំងក្នុងគោលបំណងណាមួយដែលមានការអនុញ្ញាតិតាមច្បាប់ អ្នកទោសត្រូវតែបានអនុញ្ញាតិអោយ ស្លៀកពាក់សំលៀកបំពាក់ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គេ ឬក៏សំលៀកបំពាក់ផ្សេងៗ ដែលពុំមានលក្ខណៈលេចធ្លោ ខុសគេខុសឯងពេក ។

18. ប្រសិនបើគេអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទោសស្លៀកពាក់ខោអាវផ្ទាល់ខ្លួននៅក្នុងគុក អាជ្ញាធរត្រូវធានាថា ខោអាវទាំងនេះត្រូវរក្សាឱ្យស្អាតបាត ហើយមានគុណភាពល្អសមល្មមប្រើបានជានិច្ច។ ចំណាត់ការបែបនេះត្រូវផ្តើមធ្វើចាប់តាំងពីថ្ងៃដែលអ្នកទោសចូលមកដល់មន្ទីរឃុំឃាំងម្ល៉េះ ។

19. យោងទៅតាមកំរិតរស់នៅ (សំរាប់អ្នកទោស) ប្រចាំតំបន់ឬប្រចាំរដ្ឋទាំងមូល អ្នកទោសគ្រប់ៗរូប ត្រូវតែមានគ្រែដេកម្នាក់មួយ, ភួយ, ខ្នើយ, ហើយនឹងកំរាលពូកដោយឡែកពីអ្នកទោសឯទៀត ហើយត្រូវឱ្យស្អាត។ ត្រូវផ្លាស់ប្តូរកំរាលស្រោមខ្នើយនិងភួយឱ្យបានញឹកញយ ដើម្បីរក្សាភាព ស្អាតបាត ។

ម្ហូបអាហារ

20. (១) អ្នកទោសគ្រប់រូប ត្រូវតែបានទទួលម្ហូបអាហារ ដែលផ្តល់ឱ្យដោយរដ្ឋបាលតាមពេលម៉ោងធម្មតា ។ ម្ហូបអាហារនោះ ត្រូវមានគុណភាព និងជីវជាតិអាហារគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីសុខភាព និងកម្លាំងពល់ ដែលមានការដាំស្លនិងបំរើដោយយកចិត្តទុកដាក់ ។

(២) ទឹកសំរាប់ផឹកត្រូវឱ្យមានគ្រប់គ្រាន់សំរាប់នៅពេលណាអ្នកទោសត្រូវការ ។

ការហាត់ប្រាណនិងលេងកីឡា

21. (១) អ្នកទោសគ្រប់រូប ដែលមិនបានចេញទៅធ្វើការនៅខាងក្រៅមន្ទីរឃុំឃាំងទេនោះ ត្រូវមានឱកាសហាត់ប្រាណ នៅក្នុងទីធ្លាស្រឡះយ៉ាងតិចមួយម៉ោងជារៀងរាល់ថ្ងៃ ប្រសិនបើធាតុអាកាសអនុញ្ញាតិ ។

(២) អ្នកទោសក្មេងៗ "យុវទោសករ" និងអ្នកទោសដែលមានអាយុមិនចាស់ជរាពេក ហើយដែលនៅមានរាងកាយមាំមួនល្អ ត្រូវឱ្យមានការហ្វឹកហាត់ខាងកាយវប្បកម្ម និងខាងការកំសាន្ត ផងនៅក្នុងពេលហាត់ប្រាណ។ ក្នុងន័យនេះដែរមន្ទីរត្រូវតែផ្តល់ទីកន្លែង, តម្លើងនិងផ្តល់សំភារៈផ្សេងៗ។

ការព្យាបាលជម្ងឺ

22. (១) នៅគ្រប់មន្ទីរឃុំឃាំង យ៉ាងហោចណាស់ក៏ត្រូវមានមន្ត្រីពេទ្យពេញលក្ខណៈម្នាក់ ដែលជាអ្នកមានចំណេះខ្លះៗ ខាងចិត្តសាស្ត្រផង។ សេវាកម្មសុខាភិបាលត្រូវរៀបចំឱ្យមានទំនាក់ទំនង យ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងរដ្ឋបាលសុខាភិបាលទូទៅរបស់សហគមន៍ ឬជាតិ។ គេត្រូវរាប់បញ្ចូលទាំងសេវា កម្មចិត្តសាស្ត្រផងដែរ ដើម្បីធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងព្យាបាលនូវបញ្ហាខុសប្រក្រតីនៃស្ថានភាព "ឬជំងឺ" ផ្លូវចិត្តតាមករណីសមរម្យ ។

(២) អ្នកទោសណាឈឺដែលត្រូវការព្យាបាលពីគ្រូពេទ្យជំនាញ ត្រូវតែបញ្ជូនទៅកាន់ស្ថាប័នជំនាញ ឬក៏ទៅមន្ទីរពេទ្យស៊ីវិល។ នៅទីណាដែលមានមន្ទីរពេទ្យនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងទាំង ឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ទាំងថ្នាំសង្កូវ ត្រូវឱ្យបានសមរម្យសំរាប់ការថែរក្សា និងការព្យាបាលអ្នកទោសដែលឈឺ ហើយត្រូវមានបុគ្គលិកដែលមានការហ្វឹកហ្វឺនត្រឹមត្រូវក្នុងមុខវិជ្ជានេះ ។

(៣) ត្រូវតែមានពេទ្យធ្មេញ ដែលពេញលក្ខណៈម្នាក់ សំរាប់ថែរក្សាធ្មេញអោយអ្នក ទោសគ្រប់ៗគ្នា ។

23. (១) នៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងរបស់អ្នកទោសស្រីៗ ត្រូវឱ្យមានការឧបត្ថម្ភពិសេសសំរាប់ការថែរក្សា និងព្យាបាលខ្លួននៅពេលមុន និងក្រោយការសំរាលកូន។ ត្រូវតែអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទោសបាន ចេញទៅកើតកូនក្រៅគុក។ ប៉ុន្តែបើសិនជាមានកើតកូននៅក្នុងគុក មិនត្រូវចុះសំបុត្រកំណើតថាទារក នោះកើតនៅក្នុងគុកទេ ។

(២) នៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងណាដែលអនុញ្ញាតឱ្យម្តាយបីបាច់ថែរក្សាកូនដោយខ្លួនឯង ក៏ត្រូវឱ្យមានក្រុមអ្នកថែរក្សាទារក (ឬក្មេងៗ) សំរាប់កាលៈទេសៈណាដែលម្តាយមិននៅ ។

24. គ្រូពេទ្យត្រូវពិនិត្យអ្នកទោសគ្រប់រូបឱ្យបានឆាប់បំផុត បន្ទាប់ពីទទួលយកអ្នកទោសមកឃុំឃាំង និងត្រូវពិនិត្យនៅពេលក្រោយៗទៀតតាមការចាំបាច់ ដើម្បីពិនិត្យរកមើលជម្ងឺផ្លូវកាយ ឬផ្លូវចិត្ត និងចាត់វិធានការចាំបាច់ដូចជា ដាក់អ្នកទោសណាដែលគេសង្ស័យថាមានកើតជម្ងឺឆ្លង ឬមានលក្ខណៈឆ្លងឱ្យនៅដាច់ដោយឡែកពីគេ ឬដើម្បីធ្វើការកត់សំគាល់អំពីលក្ខណៈមិនគ្រប់គ្រាន់ខាងផ្លូវកាយ ឬផ្លូវចិត្ត ដែលអាចធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការកសាងខ្លួន និងដើម្បីកំណត់ទៅលើសមត្ថភាពរាងកាយរបស់អ្នកទោសសំរាប់អោយទៅធ្វើការ ។

25. (១) ភ្នាក់ងារសុខាភិបាល(ពេទ្យ) ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ថែរក្សាសុខភាពអ្នកទោសទាំង វិស័យផ្លូវចិត្ត និងផ្លូវកាយ ត្រូវពិនិត្យព្យាបាលជម្ងឺអ្នកទោសរាល់១ថ្ងៃ ត្រូវជួបប្រាស្រ័យជាមួយអ្នក ទោសទាំងឡាយណាដែលសំអាងថាខ្លួនមានជម្ងឺ ហើយត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសចំពោះអ្នកជម្ងឺណា ដែលក្រសួងតម្រូវអោយ ។

(២) ភ្នាកងារពេទ្យត្រូវរាយការណ៍ជំរាបទៅលោកនាយកពន្ធនាគារភ្លាម កាលណាពេទ្យយល់ឃើញថាការឃុំឃាំងក្នុងគុកតទៅទៀត ឬស្ថានភាពនៃការឃុំឃាំងបែបនេះ អាចធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ សុខភាពខាងផ្លូវកាយ ឬសុខភាពខាងផ្លូវចិត្តរបស់អ្នកទោសណាម្នាក់ ។

26. (១) ភ្នាក់ងារសុខាភិបាល (ពេទ្យ) មានភារកិច្ចពិនិត្យនិងឱ្យដំបូន្មានទៅចាងហ្វាងគុកឱ្យបានទៀងទាត់តាមកាលកំណត់អំពីប្រការទាំងឡាយខាងក្រោមនេះ :

(ក) ចំនួននិងគុណភាពអាហារ ការចំអិននិងការចែកម្ហូបអាហារឱ្យអ្នកទោស ។

(ខ) អនាម័យនិងការសំអាតមន្ទីរឃុំឃាំង អនាម័យនិងការសំអាតខ្លួនប្រាណនៃពួកអ្នកទោស ។

(គ) ការសំអាត ការផ្តល់កំដៅ ការផ្តល់ពន្លឺ ហើយនិងការធ្វើឱ្យមានខ្យល់អាកាសចេញចូលក្នុង មន្ទីរឃុំឃាំង ។

(ឃ) ការប្រតិបត្តិតាមបទបញ្ជាដែលចែងអំពីការហាត់ប្រាណ និងការលេងកីឡា ប្រសិនបើនៅក្នុងគុកនេះគ្មានបុគ្គលិកបច្ចេកទេសទទួលបន្ទុកខាងសកម្មភាពទាំងពីរខាងលើទេ ។

(២) នាយកមន្ទីរឃុំឃាំងត្រូវពិនិត្យយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់នូវសេចក្តីរាយការណ៍ ហើយនិងពាក្យណែនាំដែលលោកគ្រូពេទ្យបានធ្វើ ដោយយោងទៅតាមបទបញ្ញាក្នុងវគ្គ (២) នៃមាត្រា ២៥ ហើយនិងមាត្រា ២៦ ។ ប្រសិនបើមានការស្របមតិគ្នា នាយកមន្ទីរត្រូវចាត់វិធានការធ្វើតាមពាក្យណែ នាំទាំងនេះភ្លាម ។ ប្រសិនបើមិនស្របតាមពាក្យណែនាំនេះទេ ឬប្រសិនបើពាក្យណែនាំនេះមានទំហំ ការធំហួសពីសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន នាយកមន្ទីរត្រូវធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍មួយភ្ជាប់ជាមួយនឹងពាក្យណែនាំរបស់គ្រូពេទ្យ ហើយបញ្ជូនទៅអាជ្ញាធរថ្នាក់លើភ្លាម ។

វិន័យនិងទណ្ឌកម្ម

27. វិន័យនិងបទបញ្ជានៅក្នុងគុកត្រូវគោរពអនុវត្តឱ្យបានម៉ឺងម៉ាត់ ។ ប៉ុន្តែពុំត្រូវឱ្យមានការហាមប្រាមច្រើនហួសអំពីការចាំបាច់សំរាប់រក្សាសន្តិសុខក្នុងគុក ហើយនិងឱ្យប្រកបដោយជីវិតដ៏មានរបៀបរៀបរយល្អប្រពៃក្នុងសហគមន៍ ។

28. (១) ក្នុងសេវាកម្មរបស់មន្ទីរឃុំឃាំង មិនត្រូវជួលអ្នកទោសណាម្នាក់ឱ្យបំពេញមុខងារណាមួយ ក្នុងសមត្ថកិច្ចរក្សាបទវិន័យឡើយ ។

(២) បទវិន័យនេះ មិនត្រូវបង្អាក់ដល់កិច្ចដំណើរការល្អនៃប្រព័ន្ធនានាដែលផ្អែកលើការ គ្រប់គ្រងដោយខ្លួនឯង ដែលស្ថិតនៅក្រោមសកម្មភាពសង្គម, អប់រំ ឬកីឡា ឬការទទួលខុសត្រូវណា មួយដែលគេបានប្រគល់ឱ្យទៅអ្នកទោសណា ដែលចងក្រងជាក្រុម, ជាពួក ដើម្បីគោលបំណងនៃការ ប្រព្រឹត្តនេះឡើយ ។ តែប៉ុន្តែត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ ។

29. ប្រការខាងក្រោមនេះ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការសំរេចនៃច្បាប់រដ្ឋ ឬតាមបទបញ្ជានៃអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចផ្នែកអភិបាល ។

(ក) ការប្រព្រឹត្តខុសនឹងបទវិន័យ

(ខ) ប្រភេទនិងរយៈពេលនៃការដាក់ទណ្ឌកម្ម ប្រសិនបើមាន

(គ) អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចណាដែលមានភារៈដាក់ទណ្ឌកម្ម ។

30. (១) មិនត្រូវដាក់ទណ្ឌកម្មអ្នកទោសឡើយ លើកលែងតែទណ្ឌកម្មដែលអនុលោមទៅតាមល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃច្បាប់ និងបទវិន័យដូចចែងខាងលើ ។ ហើយមិនត្រូវទណ្ឌកម្មពីរដងទៅលើអ្នកទោសដែលប្រព្រឹត្តកំហុសតែម្តងឡើយ ។

(២) ពុំត្រូវដាក់ទណ្ឌកម្មអ្នកទោសជាដាច់ខាត ប្រសិនបើគេពុំទាន់បានប្រាប់សាមីខ្លួនឱ្យ ដឹងច្បាស់អំពីកំហុសដែលគេចោទថាខ្លួនបានប្រព្រឹត្ត និងមិនបានទុកលទ្ធភាពឱ្យបានសមរម្យសំរាប់សាមីខ្លួនធ្វើការការពារខ្លួន។ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវធ្វើការពិនិត្យពិច័យហេតុការណ៍នេះឱ្យបានសព្វគ្រប់

(៣) នៅក្នុងករណីចាំបាច់ខ្លះ ត្រូវតែអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទោសធ្វើការការពារខ្លួនតាមរយៈអ្នកបកប្រែភាសា (ពេលអ្នកទោសមិនចេះស្តាប់ និងចេះនិយាយភាសាដែលគេប្រើនៅសាលាកាត់ក្តី ឬ តុលាការ ។

31. ទណ្ឌកម្មលើរាងកាយ, ទណ្ឌកម្មដោយដាក់ក្នុងគុកងងឹត និងទណ្ឌកម្មទាំងឡាយណាដែលឃោរឃៅ, អមនុស្សធម៌ ឬបន្ទាបបន្ថោកនាំឱ្យបាត់បង់តម្លៃមនុស្ស ដែលប្រើជាទណ្ឌកម្មសំរាប់ការដែលប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងបទវិន័យរបស់មន្ទីរឃុំឃាំងនោះ ត្រូវបានហាមឃាត់ជាដាច់ខាត ។

32. (១) ទណ្ឌកម្មដោយការដាក់ឃុំឃាំងក្នុងបន្ទប់ដាច់តែម្នាក់ឯង ឬទណ្ឌកម្មដោយការកាត់ បន្ថយអាហារត្រូវបានហាមមិនអោយធ្វើឡើយ ប្រសិនបើគ្រូពេទ្យមិនបានពិនិត្យអ្នកទោស ហើយ បញ្ជាក់ជាលាយល័ក្ខអក្សរថា អ្នកទោសមានសុខភាពគ្រប់គ្រាន់អាចទទួលទណ្ឌកម្មបែបនេះបានទេនោះ ។

(២) បំរាមខាងលើ ក៏ហាមចំពោះទណ្ឌកម្មទាំងឡាយណាផ្សេងទៀត ដែលអាចនាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់សុខភាពផ្លូវកាយ ឬផ្លូវចិត្តរបស់អ្នកទោស។ គ្មានករណីណាមួយអាចឱ្យទណ្ឌកម្មនេះផ្ទុយ ឬប្រាស់ចាកពីគោលការណ៍ដែលមានចែងនៅក្នុងបទបញ្ញត្តិទី ៣១ ដាច់ខាត ។

(៣) គ្រូពេទ្យត្រូវចុះពិនិត្យអ្នកទោសដែលត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មបែបនេះឱ្យបានរាល់ថ្ងៃ និង ត្រូវផ្តល់ដំបូន្មានដល់នាយកមន្ទីរឃុំឃាំង ប្រសិនបើគ្រូពេទ្យយល់ថា ការបញ្ឈប់ឬការផ្លាស់ប្តូរទណ្ឌកម្ម វាជាការចាំបាច់សំរាប់ហេតុផល សុខភាពផ្លូវកាយ ឬ ផ្លូវចិត្ត។

គ្រឿងប្រដាប់សំរាប់ឃុំខ្លួនអ្នកទោស

33. ឧបករណ៍ទប់ទល់នឹងអ្នកទោស ដូចជា : ខ្នោះដៃ ច្រវ៉ាក់ ដែកឃ្នាប និងអាវធំ (គឺអាវធំម្យ៉ាងដែលរឹង កាលណាពាក់ឱ្យអ្នកទោសហើយ អ្នកទោសមិនអាចកំរើកខ្លួនបានឡើយ) មិនត្រូវប្រើ ប្រាស់ជាការដាក់ទណ្ឌកម្មឡើយ ។ លើសពីនេះទៀត ច្រវ៉ាក់ ឬដែកឃ្នាប មិនត្រូវប្រើប្រាស់ជាការទប់ទល់ឡើយ។ ឧបករណ៍ទប់ទល់នឹងអ្នកទោសផ្សេងៗទៀតក៏មិនត្រូវប្រើឡើយ លើកលែងតែក្នុងកាលៈទេសៈដូចខាងក្រោមនេះ :

(ក) ប្រើការពារកុំឱ្យអ្នកទោសរត់ ក្នុងពេលបញ្ជូនអ្នកទោសពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទៀត ហើយត្រូវដោះវិញភ្លាម នៅពេលណាអ្នកទោសនៅចំពោះមុខអាជ្ញាធរតុលាការ ឬ រដ្ឋបាលណាមួយ ហើយនោះ ។

(ខ) ប្រើដើម្បីហេតុផលខាងពេទ្យ តាមការណែនាំរបស់គ្រូពេទ្យ ។

(គ) ប្រើតាមបញ្ជារបស់នាយកមន្ទីរឃុំឃាំង ដើម្បីការពារកុំឱ្យអ្នកទោសនោះបង្ករបួសស្នាមដល់ខ្លួនឯង ឬដល់អ្នកដទៃ ឬដើម្បីការពារកុំអោយអ្នកទោសបង្កការខូចខាតដល់ទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេងៗ ប្រសិនបើវិធីផ្សេងៗទៀតត្រូវបរាជ័យ។ ក្នុងខណៈនោះដែរ នាយកមន្ទីរឃុំឃាំងត្រូវពិគ្រោះជាមួយគ្រូពេទ្យជាបន្ទាន់ ហើយរាយការណ៍ទៅជូនអាជ្ញាធររដ្ឋបាលថ្នាក់លើ ។

34. លំនាំ និង របៀបបែបបទនៃការប្រើគ្រឿងប្រដាប់ទាំងនេះស្ថិតនៅក្រោមការសំរេចរបស់ អភិបាលកណ្តាលនៃមន្ទីរឃុំឃាំង។ គ្រឿងប្រដាប់ទាំងនេះមិនត្រូវប្រើឱ្យហួសពីពេលដែលគេបានបញ្ជាឡើយ ។

ពត៌មានសំរាប់អ្នកទោសនិងការតវ៉ាពីសំណាក់អ្នកទោស

35. (១) អ្នកទោសគ្រប់រូប ដែលទើបនឹងចូលមកដល់មន្ទីរឃុំឃាំងថ្មីៗ ត្រូវតែបានទទួលពត៌មានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរស្តីពីបទបញ្ជានានា ក្នុងការគ្រប់គ្រងទៅលើការប្រព្រឹត្តចំពោះអ្នកទោសតាម ជំពូកនិមួយៗរបស់អ្នកទោស, តំរូវការខាងបទវិន័យរបស់មន្ទីរឃុំឃាំង, របៀបសាកសួរពត៌មាន និងធ្វើពាក្យបណ្តឹងដែលគេអនុញ្ញាតិ ព្រមទាំងប្រការដូចនេះផ្សេងៗទៀត ដែលជាការចាំបាច់ដើម្បីអ្នកទោសបានយល់ទាំងសិទ្ធិ ទាំងករណីកិច្ចរបស់គេ និងដើម្បីឱ្យគេសម្របសម្រួលខ្លួនទៅនឹងជីវិតរស់នៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ។

(២) ប្រសិនបើអ្នកទោសមិនចេះអក្សរទេ ពត៌មានទាំងឡាយដូចមានចែងខាងលើត្រូវ យកមកនិយាយពន្យល់ប្រាប់អ្នកទោសដោយផ្ទាល់មាត់ ។

36. (១) ជារៀងរាល់ថ្ងៃ "*លើកលែងតែថ្ងៃសៅរ៍ និងថ្ងៃអាទិត្យចេញ*" អ្នកទោសគ្រប់ៗរូប ត្រូវមានឱកាសធ្វើសំណើរ ឬពាក្យបណ្តឹងទៅនាយកមន្ទីរឃុំឃាំង ឬភ្នាក់ណាមួយដែលគេអនុញ្ញាតិ អោយធ្វើជាអ្នកតំណាងគាត់ ។

(២) ត្រូវផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យអ្នកទោសអាចធ្វើសំណើ ឬពាក្យបណ្តឹងទៅលោកអធិការក្នុងកំឡុងពេលដែលលោកអធិការចុះមកពិនិត្យមន្ទីរឃុំឃាំង ។ អ្នកទោសត្រូវមានឱកាសនិយាយទៅកាន់លោកអធិការ ឬភ្នាក់ងារអធិការកិច្ចផ្សេងទៀត ដោយគ្មាននាយកមន្ទីរឃុំឃាំង ឬបុគ្គលិកនៃមន្ទីរឃុំ ឃាំងដទៃណាមួយជិតឡើយ ។

(៣) អ្នកទោសគ្រប់រូបត្រូវតែបានការអនុញ្ញាតិឱ្យធ្វើសំណើ ឬពាក្យបណ្តឹងទៅរដ្ឋបាលកណ្តាលនៃមន្ទីរឃុំឃាំង, អាជ្ញាធរតុលាការ ឬអាជ្ញាធរសមស្របដទៃៗទៀត តាមរយៈភ្នាក់ងារដែលក្រសួងបានអនុញ្ញាតិ ដោយគ្មានការពិនិត្យចាប់ពិរុទ្ធសេចក្តីនៃសំណើរ ឬពាក្យបណ្តឹងនោះ ប៉ុន្តែធ្វើយ៉ាងណាអោយតែធ្វើទៅតាមបែបបទត្រឹមត្រូវ ។

(៤) រាល់សំណើរឬពាក្យបណ្តឹងត្រូវតែបានដោះស្រាយ និងឆ្លើយតបភ្លាម ដោយគ្មានការពន្យាពេលឱ្យហួសហេតុឡើយ ប្រសិនបើសំណើរ ឬពាក្យបណ្តឹងពុំបានបង្ហាញឱ្យឃើញជាក់ស្តែងថា ជាសំណើរ ឬពាក្យបណ្តឹងរឡិបរឡប់ ឬគ្មានហេតុផលច្បាស់លាស់ទេនោះ ។

ការទាក់ទងជាមួយអ្នកក្រៅ

37. អ្នកទោសត្រូវតែបានអនុញ្ញាតិឱ្យទាក់ទងជាមួយគ្រួសារសាច់ញាតិ និងមិត្តភក្តិដែលគេសន្មត់ថាជាមនុស្សល្អតាមកាលកំណត់ជាទៀងទាត់ ទោះតាមរយៈសំបុត្រឆ្លើយឆ្លងក្តី ឬតាមរយៈការ មកសួរសុខទុក្ខដោយផ្ទាល់ក្តី។ ការទាក់ទងជាមួយគ្រួសារសាច់ញាតិ និងមិត្តភក្តិនេះត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យជាចាំបាច់ ។

38. (១) អ្នកទោសដែលជាជនបរទេស ត្រូវតែបានអនុញ្ញាតិតាមមធ្យោបាយណាមួយដែលសមរម្យ ដើម្បីឱ្យទាក់ទងជាមួយអ្នកតំណាងទូត ឬកុងស៊ុលប្រចាំប្រទេសរបស់គេ ។

(២) ចំពោះអ្នកទោសជាជនបរទេស ដែលគ្មានអ្នកតំណាងទូត ឬកុងស៊ុលប្រចាំនៅក្នុងប្រទេស ដែលខ្លួនជាប់ឃុំឃាំងទេនោះ ឬក៏អ្នកទោសនោះជាជនភៀសខ្លួន ឬជាជនដែលគ្មានប្រទេសពិតប្រាកដ ត្រូវតែបានអនុញ្ញាតិតាមមធ្យោបាយណាមួយដែលសមរម្យ ដើម្បីឱ្យទាក់ទងជាមួយអ្នកតំណាងទូតនៃប្រទេស ដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះផលប្រយោជន៍របស់ពួកគេ, ឬក៏ឱ្យទាក់ទងជាមួយអាជ្ញាធរ ជាតិ ឬអន្តរជាតិណាមួយដែលគេមានភារកិច្ចការពារអ្នកទោសទាំងនោះ ។

39. ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទោសបានទទួលដំណឹង ឬពត៌មានសំខាន់ៗយ៉ាងទៀងទាត់ទាន់ពេលវេលា ពោលគឺត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទោសអានកាសែត អានសៀវភៅ ឬអត្ថបទ ដែលមន្ទីរឃុំឃាំងចេញផ្សាយ ឬស្តាប់ពត៌មានតាមវិទ្យុ ឬស្តាប់បាថកថា ឬសេចក្តីថ្លែងការណ៍នានា ដែលរៀបចំឡើងដោយ មន្ទីរឃុំឃាំង និងមានការអនុញ្ញាតពីក្រុមអភិបាល ។

សៀវភៅអាន

40. គ្រប់មន្ទីរឃុំឃាំងទាំងអស់ត្រូវមានបណ្ណាល័យ សំរាប់សេចក្តីត្រូវការរបស់អ្នកទោសគ្រប់ប្រភេទ ។ ត្រូវមានសៀវភៅច្រើនបរិបូណ៌ ទាំងសៀវភៅផ្នែកកំសាន្ត និងសៀវភៅផ្នែកសិក្សា ហើយត្រូវណែនាំអ្នកទោសទាំងអស់អោយអានសៀវភៅអោយបានច្រើនបំផុត ។

សាសនា

41. (១) ប្រសិនបើនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងណាមួយ មានអ្នកទោសដែលគោរពសាសនាដូចគ្នា ច្រើនគ្រប់គ្រាន់ ត្រូវតែងតាំងឱ្យមានតំណាងសាសនា ឬអាចារ្យម្នាក់សំរាប់សេចក្តីត្រូវការរបស់ពួក អ្នកទោសទាំងនេះ ។ អ្នកតំណាងសាសនា ឬអាចារ្យត្រូវអោយមានចំណេះគ្រប់គ្រាន់ក្នុងវិស័យសាសនានោះ ហើយត្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមអំពីក្រុមអភិបាលគុកផង ។ ប្រសិនបើកាលៈទេសៈនៅមន្ទីរឃុំ ឃាំងអនុញ្ញាតឱ្យការគោរពសាសនាអាចប្រព្រឹត្តទៅបានយ៉ាងពេញលេញដូចអ្នកនៅក្រៅគុកដែរ ។

(២) ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យអាចារ្យ ឬតំណាងសាសនាធ្វើការណែនាំអ្នកទោស (ដែលគោរព សាសនាដូចគ្នា) ដើម្បីជួយប្រៀនប្រដៅអ្នកទោសតាមមាគ៌ាសាសនា ។ ការប្រៀនប្រដៅបែបនេះត្រូវធ្វើឡើងតាមពេលវេលាដ៏គួរសម ។

(៣) មិនត្រូវហាមឃាត់ ឬខាឃាំងអ្នកទោសមិនឱ្យជួបអាចារ្យ ឬអ្នកតំណាងសាសនាឡើយ ។ ផ្ទុយទៅវិញប្រសិនបើអ្នកទោសណាម្នាក់ពុំមានឆន្ទៈចង់ជួបអាចារ្យទេ នោះមិនត្រូវបង្ខំគេជាដាច់ខាត ពោលគឺត្រូវតែគោរពតាមឆន្ទៈអ្នកទោសជានិច្ច ។

42. បើអាចអនុវត្តទៅបាន អ្នកទោសគ្រប់រូបត្រូវតែបានអនុញ្ញាតិ ដើម្បីបំពេញនូវសេចក្តីត្រូវការនៃជីវិតខាងផ្លូវសាសនារបស់គេតាមរយៈការចូលរួមក្នុងពិធីផ្សេងៗ ដែលអនុញ្ញាតិឱ្យមាននៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង និងអនុញ្ញាតិឱ្យរក្សាទុកនូវឯកសារ ឬសៀវភៅនានាដែលស្តីពីការប្រៀនប្រដៅ និងការ គោរពបូជាតាមមាគ៌ានៃនិកាយសាសនារបស់គេ ។

ការដកហូតទ្រព្យសម្បត្តិប្រចាំកាយរបស់អ្នកទោស

43. (១) នៅដែលអ្នកទោសចូលមកដល់មន្ទីរឃុំឃាំងភ្លាម ប្រាក់កាស, គ្រឿងអលង្ការ, សំលៀកបំពាក់ និងឥវ៉ាន់ផ្សេងៗទៀតរបស់អ្នកទោស ដែលតាមបទបញ្ជារបស់មន្ទីរឃុំឃាំងមិនអនុញ្ញាតិឱ្យគេទុកប្រចាំកាយបាន ត្រូវដកហូតហើយរក្សាទុកនៅកន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាពមួយ ។ ត្រូវឱ្យអ្នកទោស ដែលជាម្ចាស់ឥវ៉ាន់ចុះហត្ថលេខាលើបញ្ជីឥវ៉ាន់ ដើម្បីទទួលដឹងឮ ។ ត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់នានា ដើម្បីរក្សាទុកដាក់ឥវ៉ាន់ទាំងនោះឱ្យបានគង់វង់ ។

(២) ដល់ថ្ងៃដែលអ្នកទោសចេញពីមន្ទីរឃុំឃាំង ឥវ៉ាន់និងប្រាក់កាស ត្រូវតែប្រគល់ឱ្យទៅម្ចាស់គេវិញទាំងអស់លើកលែងតែប្រាក់កាសទាំងនោះកន្លងមកត្រូវបានគេអនុញ្ញាតិឱ្យចាយវាយអស់ ឬទ្រព្យសម្បត្តិទាំងនោះត្រូវបានផ្ញើទៅក្រៅមន្ទីរ

ឃុំឃាំង (*ផ្ញើទៅឱ្យគ្រួសារសាច់ញាតិឬមិត្តភក្តិ*) ឬក៏សំលៀកបំពាក់ខ្លះដែលគេយល់ឃើញថា ជាចាំបាច់ត្រូវតែកំទេចចោលដោយសារ ហេតុផលអនាម័យ ប្រចាំកាយ ។ អ្នកទោសត្រូវចុះហត្ថលេខាលើប័ណ្ណដែលគេប្រគល់ឥវ៉ាន់ និងប្រាក់កាសមកឱ្យគេវិញ ។

(៣) ប្រាក់កាស ឬឥវ៉ាន់ទាំងឡាយណា ដែលបានទទួលមកពីខាងក្រៅសំរាប់អ្នកទោស ត្រូវតែធ្វើដូចគ្នាទៅនឹងករណីខាងលើដែរ ។

(៤) ប្រសិនបើអ្នកទោសណាម្នាក់ មានថ្នាំសង្កូវជាប់មកជាមួយ គ្រូពេទ្យត្រូវសំរេចថាតើថ្នាំណាខ្លះដែលអាចអនុញ្ញាតិអោយប្រើបាន ។

ការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីស្លាប់, ជម្ងឺធ្ងន់ធ្ងរ ឬការផ្លាស់ប្តូរទីកន្លែង

44. (១) កាលណាអ្នកទោសណាម្នាក់ស្លាប់ ឈឺធ្ងន់មានរបួសជាទម្ងន់ ឬក៏ត្រូវបញ្ជូនទៅមន្ទីរណាមួយ ដើម្បីព្យាបាលជម្ងឺសសៃប្រសាទនោះ នាយកមន្ទីរឃុំឃាំង ត្រូវផ្តល់ពត៌មានជាបន្ទាន់ទៅឱ្យប្រពន្ធឬប្តី ឬប្រសិនបើអ្នកទោសនៅលីវទេនោះ ត្រូវផ្តល់ពត៌មាននេះទៅសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធបំផុតរបស់គេ និងក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ណាក៏ដោយ ត្រូវផ្តល់ពត៌មាននេះទៅមនុស្សណាម្នាក់ដែលអ្នកទោសបានជ្រើស រើសកាលពីពេលមុន ។

(២) អ្នកទោសត្រូវបានគេផ្តល់ពត៌មានភ្លាម១ អំពីការស្លាប់ ឬមានជម្ងឺជាទម្ងន់នៃសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធរបស់គេ។ ក្នុងករណីដែលសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធឈឺធ្ងន់មែនទែន នៅពេលណាកាលៈទេសៈ គួរតែបានអនុញ្ញាតិឱ្យទៅជួបអ្នកជម្ងឺជាចុងក្រោយ ទោះអនុញ្ញាតិឱ្យទៅដោយមានអ្នកយាមក្តី ឬទៅតែម្នាក់ឯងក្តី ។

(៣) អ្នកទោសគ្រប់រូប ត្រូវមានសិទ្ធិផ្តល់ពត៌មានទៅឱ្យគ្រួសារសាច់ញាតិរបស់គេបានដឹងភ្លាម១ អំពីពត៌មានស្តីពីការជាប់ឃុំឃាំងរបស់គេ ឬការបញ្ជូនខ្លួនគេទៅមន្ទីរឃុំឃាំងណាមួយផ្សេងទៀត ។

ការដឹកនាំអ្នកទោស (ពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទៀត)

45. (១) នៅពេលដឹកបញ្ជូនអ្នកទោសពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទៀតនោះ ធ្វើយ៉ាងណាកុំឱ្យសាធារណជនឃើញច្រើនពេក ហើយវិធានការការពារសមស្របនានាត្រូវតែយកមកអនុវត្ត ដើម្បីការពារអ្នកទោសឱ្យផុតពីការត្មិះតេះដៀល ការលេចមុខជាសាធារណៈទោះជាតាមទ្រង់ទ្រាយបែបណាក៏ដោយ ។

(២) ការដឹកនាំដោយប្រើយាន ឬតាមមធ្យោបាយណាដែលគ្មានពន្លឺ ឬគ្មានខ្យល់បក់ចេញ ចូលគ្រប់គ្រាន់ ឬតាមមធ្យោបាយណាដែលធ្វើឱ្យអ្នកទោសមានការលំបាកខាងផ្លូវកាយ ត្រូវតែហាមឃាត់ជាដាច់ខាត ។

(៣) ការចំណាយចំពោះការដឹកនាំនេះ ត្រូវនៅក្នុងបន្ទុករបស់អាជ្ញាធរនៃមន្ទីរឃុំឃាំង ។ លក្ខណៈនៃការដឹកនាំត្រូវតែមានសមាសភាពដូចគ្នា ឬស្មើគ្នាចំពោះអ្នកទោសគ្រប់រូប ។

ភ្នាក់ងារប្រចាំមន្ទីរឃុំឃាំង

46. (១) រដ្ឋបាលគ្រប់គ្រងមន្ទីរឃុំឃាំង ត្រូវផ្តល់បុគ្គលិកគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ដែលបានមកពីការ ជ្រើសរើសយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្នបំផុត ព្រោះថាការគ្រប់គ្រងមន្ទីរឃុំឃាំងបានល្អត្រឹមត្រូវ វាពឹងផ្អែកទៅលើសេចក្តីសុចរិត, មនុស្សធម៌, សមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈ ហើយនិងលក្ខណៈសម្បត្តិត្រូវនឹងការងាររបស់ពួកគេ ។

(២) រដ្ឋបាលគ្រប់គ្រងមន្ទីរឃុំឃាំង ត្រូវរំលឹកដាស់តឿនសតិអារម្មណ៍ទាំងបុគ្គលិក និងសាធារណៈជន ឱ្យចាំជាប់ជានិច្ចថា ការងារនេះគឺជាសេវាកម្ម "ការងារបំរើ" សង្គមមួយដ៏មានសារៈសំខាន់បំផុត ហើយក្នុងន័យនេះ រដ្ឋបាលគ្រប់គ្រងមន្ទីរឃុំឃាំង គួរតែប្រើប្រាស់គ្រប់មធ្យោបាយដ៏សមស្របទាំងអស់ដែលមាន ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយដល់សាធារណៈជន ។

(៣) ដើម្បីឱ្យបានជោគជ័យតាមប្រាថ្នា បុគ្គលិកមន្ទីរឃុំឃាំងនឹងត្រូវតែបានចាត់តាំងជាមន្ត្រីពន្ធនាគារ ធ្វើការពេញម៉ោង និងមានឋានៈជាអ្នកបំរើក្រសួងស៊ីវិល ដែលមានការធានាក្នុងមុខតំណែង ដោយសំអាងទៅលើចរិយាល្អ, សុខភាពរាងកាយមាំមួន និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពក្នុងការងារតែប៉ុណ្ណោះ ។ ប្រាក់ខែត្រូវតែផ្តល់ឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីទាក់ទាញ និងរក្សាបាននូវបុរសនិងស្ត្រី ដែលមានគុណសម្បត្តិ ។ ផលប្រយោជន៍ដែលបាន់ទទួលពីការងារនិងលក្ខខ័ណ្ឌនានានៃការបំរើការងារ ត្រូវតែឱ្យសមស្របទៅនឹងបុព្វហេតុពិតនៃការងារនេះ ។

47. (១) បុគ្គលិកមន្ទីរឃុំឃាំងត្រូវមានចំណេះ និងប្រាជ្ញាស្មារតីគ្រប់គ្រាន់បរិបូណ៌

(២) មុននឹងចូលកាន់មុខតំណែងបុគ្គលិកមន្ទីរឃុំឃាំង ត្រូវតែបានទទួលការហ្វឹកហ្វឺនអំពី កិច្ចការទូទៅនិងកិច្ចការជាក់លាក់មួយចំនួន និងត្រូវតែប្រឡងជាប់ទាំងវិញ្ញាសារទ្រឹស្តីនិងការអនុវត្ត ។

(៣) បន្ទាប់ពីចូលកាន់មុខតំណែង និង ក្នុងពេលបំពេញការងារ បុគ្គលិកត្រូវតែរក្សានិង បង្កើនសមត្ថភាពចំណេះវិជ្ជា និងវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន តាមរយៈការចូលរួមក្នុងវគ្គហ្វឹកហ្វឺនបណ្តើរធ្វើការបណ្តើរ ដែលរៀបចំឱ្យមាននៅចន្លោះពេលបំពេញការងារ ។

48. សមាជិកនៃបុគ្គលិកទាំងអស់ ជានិច្ចជាកាលត្រូវដឹកនាំខ្លួនឱ្យមានចរិយាថ្លៃថ្នូរ និងបំពេញតាមភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ដើម្បីធ្វើជាគំរូល្អដល់អ្នកទោសឱ្យទៅរកផ្លូវល្អ និងជាការធ្វើឱ្យអ្នកទោសមានការគោរពចំពោះបុគ្គលិកផង ។

49. (១) យោងទៅតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើទៅបាន ក្នុងចំណោមបុគ្គលិកមន្ទីរឃុំឃាំង ត្រូវមានអ្នកឯកទេសគ្រប់គ្រាន់មួយចំនួន ដូចជាគ្រូពេទ្យវិកលចរិត "*គ្រូពេទ្យព្យាបាលមនុស្សឆ្កួត*" អ្នកចិត្តវិជ្ជា, បុគ្គលិកសង្គមកិច្ច, គ្រូបង្រៀន និងគ្រូបង្ហាត់ខាងវិជ្ជាជីវៈជាដើម ។

(២) សេវាកម្មរបស់បុគ្គលិកសង្គមកិច្ច, គ្រូបង្រៀន និងគ្រូបង្ហាត់ខាងវិជ្ជាជីវៈ ត្រូវធានាឱ្យមានលក្ខណៈអចិន្ត្រៃយ៍ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងនេះក្ដី ក៏គ្មានការផាត់ចេញអ្នកធ្វើការដោយស្ម័គ្រចិត្តឬអ្នកធ្វើតែកន្លះថ្ងៃ "កន្លះពេល" ឡើយ ។

50. (១) នាយកមន្ទីរឃុំឃាំងត្រូវតែជាមនុស្សដែលមានគុណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ត្រូវនឹងការងាររបស់គាត់ ពោលគឺត្រូវមានអត្តចរិតថ្លៃថ្នូរ, មានសមត្ថភាពក្នុងគ្រប់គ្រង, មានបទពិសោធន៍និងការហ្វឹកហ្វឺនគ្រប់គ្រាន់ ។

(២) គាត់ "*នាយកមន្ទីរឃុំឃាំង*" ត្រូវបូជាពេលវេលារបស់គាត់ទាំងស្រុងជូនចំពោះ កាតព្វកិច្ចផ្លូវការរបស់គាត់ ហើយមិន ត្រូវតែងតាំងជាបុគ្គលិកធ្វើការកន្លះថ្ងៃឡើយ ។

(៣) គាត់ត្រូវស្នាក់នៅក្នុងបរិវេណនៃមន្ទីរឃុំឃាំង ឬក៏នៅម្ដុំជិតៗមន្ទីរឃុំឃាំងនោះ ។

(៤) កាលណាមានមន្ទីរឃុំឃាំងពីរ ឬច្រើនជាងពីរស្ថិតនៅក្រោមអំណាចគ្រប់គ្រងនាយកតែម្នាក់ នាយករូបនោះត្រូវទៅពិនិត្យមន្ទីរឃុំឃាំងទាំងនោះឱ្យបានញឹកញាប់ ។ ប៉ុន្តែ ត្រូវមានមន្ត្រីទទួលខុសត្រូវម្នាក់នៅប្រចាំការតាមមន្ទីរឃុំឃាំងនិមួយៗ នោះ ។

51. (១) ទាំងនាយក ទាំងនាយករង និងបុគ្គលិកភាគច្រើននៃមន្ទីរឃុំឃាំង ត្រូវតែចេះនិយាយភាសារបស់អ្នកទោសភាគច្រើន ឬក៏ភាសាណាមួយដែលអ្នកទោសភាគច្រើនអាចស្ដាប់យល់ ។

(២) នៅពេលចាំបាច់ ត្រូវប្រើប្រាស់អ្នកបកប្រែភាសា ។

52. (១) នៅមន្ទីរឃុំឃាំងណាមានបរិវេណទូលាយគ្រប់គ្រាន់ ដែលត្រូវការសេវាកម្មពេទ្យ ពេញម៉ោងម្នាក់ ឬច្រើននាក់នោះ យ៉ាងហោចណាស់ក៏ត្រូវឱ្យគ្រូពេទ្យម្នាក់ស្នាក់នៅក្នុងបរិវេណនៃមន្ទីរ ឃុំឃាំង ឬនៅម្ដុំជិតៗមន្ទីរឃុំឃាំងនោះ ។

(២) មន្ទីរឃុំឃាំងដទៃៗខ្លះទៀត គ្រូពេទ្យត្រូវចុះពិនិត្យសុខភាពរៀងរាល់ថ្ងៃ ហើយត្រូវនៅក្បែរៗមន្ទីរឃុំឃាំង នោះ ដើម្បីអាចទៅពិនិត្យអ្នកជម្ងឺក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងបានភ្លាមៗ នៅពេលណាមានការបន្ទាន់ ។

53. (១) ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងណាដែលដាក់អ្នកទោសប្រុសផងស្រីផងនោះ ផ្នែកខាងអ្នកទោសស្រីត្រូវតែស្ថិតនៅក្រោមអាជ្ញាធរទទួលខុសត្រូវដាច់មុខដោយមន្ត្រីមន្ទីរឃុំឃាំងស្ត្រី ហើយជាអ្នកកាន់កូនសោរទាំងអស់ ដែលសំរាប់ប្រើនៅផ្នែកខាងស្ត្រី ។

(២) មិនត្រូវឱ្យមានបុគ្គលិកបុរសចូលទៅក្នុងកន្លែងដាក់អ្នកទោសស្ត្រីឡើយ ប្រសិនបើ មិនមានបុគ្គលិកស្ត្រីជូនទៅជាមួយទេនោះ ។

(៣) អ្នកទោសស្រីៗត្រូវតែស្ថិតនៅក្រោមការថែរក្សា និងត្រួតពិនិត្យដោយបុគ្គលិកស្រីប៉ុណ្ណោះ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ប្រការនេះមិនមែនបានសេចក្ដីថា ត្រូវបដិសេធចំពោះបុគ្គលិកប្រុសទាំងអស់ មិនឱ្យចូលទៅបំពេញភារកិច្ចរបស់គេនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ឬកន្លែងដាក់អ្នកទោសស្រីៗឡើយ ជាពិសេស គ្រូពេទ្យនិងគ្រូបង្រៀន ។

54. (១) ក្នុងការទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកទោស មន្ត្រីមន្ទីរឃុំឃាំងមិនត្រូវប្រើកម្លាំងឡើយ លើកលែងតែក្នុងករណីការពារខ្លួន, ករណីអ្នកទោសរត់ចេញក្រៅ, អ្នកទោសតដៃ ឬប្រឆាំងដោយប្រយោល ឬដោយផ្ទាល់ទៅនឹងបញ្ជាស្របតាមច្បាប់ ឬស្របតាមបទបញ្ជានានារបស់មន្ទីរឃុំឃាំង ។ មន្ត្រីមន្ទីរឃុំឃាំងណាដែលប្រើកម្លាំងដើម្បីដោះទ័លនោះ ក៏មិនត្រូវប្រើឱ្យហួសពីគំរិតដ៏ចាំបាច់ឡើយ ហើយត្រូវរាយការណ៍ភ្លាម១ទៅនាយកមន្ទីរឃុំឃាំងអំពីឧប្បត្តិហេតុនោះ ។

(២) មន្ត្រីពន្ធនាគារត្រូវតែបានទទួលការហ្វឹកហាត់ខាងកាយសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីឱ្យគេមានលទ្ធភាពអាចទប់ទល់បានជាមួយនឹងអ្នកទោសកាច១ "កំរោល" ។

(៣) លើកលែងតែក្នុងកាលៈទេសៈពិសេសចេញ បុគ្គលិកដែលត្រូវបំពេញភារកិច្ចដោយផ្ទាល់ជាមួយអ្នកទោស មិនត្រូវឱ្យមានអាវុធឡើយ។ លើសពីនេះទៀត ទោះក្នុងករណីណាក៏ដោយ មិនត្រូវឱ្យបុគ្គលិកកាន់អាវុធឡើយ ប្រសិនបើមិនទាន់បានទទួលការហ្វឹកហាត់អំពីរបៀបប្រើអាវុធទេនោះ។

ការត្រួតពិនិត្យ

55. គ្រប់មន្ទីរឃុំឃាំងទាំងអស់ ត្រូវតែឱ្យមានការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងទៀងទាត់។ អ្នកមានភារកិច្ចក្នុងការត្រួតពិនិត្យនេះ គឺអធិការដែលក្រសួងមានសមត្ថកិច្ចបានតែងតាំងយ៉ាងត្រឹមត្រូវតាមក្បួនច្បាប់។ ពួកអធិការគុកគឺជាមនុស្សដែលមានសមត្ថភាពខ្ពង់ខ្ពស់ និងមានការពិសោធន៍គ្រប់គ្រាន់ក្នុងក្រសួងគុក។ ភារកិច្ចរបស់អធិការគុកគឺមើលការខុសត្រូវអំពីរបបគ្រប់គ្រងអ្នកទោសក្នុងគុក។ គេត្រូវការត្រួតពិនិត្យឱ្យដិតដល់ថាតើរបបគ្រប់គ្រងក្នុងគុកនិមួយ១ មានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ និងបទវិន័យឬទេ, តើរបបគ្រប់គ្រងសព្វថ្ងៃឆ្លើយតបទៅនឹងគោលដៅរបស់មន្ទីរឃុំឃាំងឬទេ? គោលដៅសំខាន់របស់មន្ទីរឃុំឃាំង គឺពុំមែនសំរាប់តែដាក់ទណ្ឌកម្មឱ្យមនុស្សវេងចាលតែប៉ុណ្ណោះទេ គឺបង្ហាត់បង្រៀន និងហ្វឹកហ្វឺនពួកអ្នកទោសអោយកសាងខ្លួនទៅជាសមាជិកដ៏ល្អមួយនៅក្នុងសង្គមមនុស្សធម៌ (សង្គមដែលនៅក្រៅមន្ទីរឃុំឃាំង) ។

ជំពូកទី ២

បទវិន័យសំរាប់ប្រើប្រាស់តាមប្រភេទអ្នកទោស

ក-អ្នកទោសដែលតុលាការវិនិច្ឆ័យទោស

(គោលការណ៍ណែនាំ)

56. សេចក្តីណែនាំជាគោល១ខាងក្រោមនេះ សំរាប់បង្ហាញនូវស្មារតីដែលយល់ថា តើមន្ទីរឃុំ ឃាំងគួរឱ្យមានការគ្រប់គ្រងតាមរបៀបណា ហើយនិងគោលដៅដែលត្រូវសំដៅយក ដូចមានចែងនៅក្នុងវគ្គទី១ នៃសេចក្តីប្រកាសរបស់បុព្វកថា នៃអត្ថបទនេះ ។

57. ការដាក់គុក ហើយនិងវិធានការដទៃទៀត ដែលបណ្តាលឱ្យពិរុទ្ធិកជនដាក់ការទាក់ទងជាមួយអ្នកដទៃ ជាការមួយដែលធ្វើឱ្យមនុស្សកើតការឈឺចាប់ ព្រោះបុគ្គលរូបនេះពុំមានសិទ្ធិក្នុងការសំរេច ចិត្តដោយខ្លួនឯង ដោយសារត្រូវគេដកហូតសេរីភាពចេញពីខ្លួន។ ដូច្នេះក្រៅអំពីការឃុំឃាំងដោយមាន មូលហេតុត្រឹមត្រូវម្តងម្កាល ហើយនិងការរក្សាវិន័យក្នុងគុករបបគ្រប់គ្រងនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង មិនត្រូវបង្កើនសេចក្តីទុក្ខសោកឈឺចាប់ទៅលើពួកអ្នកទោសដែលកំពុងតែមានការឈឺចាប់ (ដោយសារគ្មានសេរីភាព) នោះទៀតឡើយ ។

58. គោលដៅ និងមូលហេតុនៃការកាត់ទោសដាក់គុក ឬតាមមធ្យោបាយឯទៀត ដើម្បីមិនឱ្យសាមីខ្លួនមានសេរីភាពគឺវិសេសបំផុត ដើម្បីការពាសង្គមមនុស្សកុំឱ្យមានអំពើឧក្រិដ្ឋ។ គោលដៅនេះនឹងសំរេចទៅបាន លុះត្រាតែមានការអប់រំឱ្យបានខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតដល់អ្នកទោស ដែលកំពុងនៅក្នុងគុក ហើយពេលចេញពីគុកវិញ បុគ្គលនេះមិនត្រឹមតែក្លាយជាមនុស្ស ដែលមានបំណងចង់គោរពច្បាប់តែប៉ុណ្ណោះទេ តែក្លាយទៅជាមនុស្សសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការប្រតិបត្តិតាមច្បាប់ និងប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតដោយខ្លួនឯងទៀតផង ។

59. ក្នុងទិសដៅនេះ មន្ទីរត្រូវប្រើគ្រប់មធ្យោបាយដែលសមរម្យ និងដែលអាចរកបាន ទាំងមធ្យោបាយអប់រំ មធ្យោបាយដោះស្រាយបញ្ហា មធ្យោបាយផ្នែកសីលធម៌ និងខាងគំនិតស្មារតី ហើយនិងមធ្យោបាយដទៃទៀត ព្រមទាំងជំនួយគ្រប់បែបយ៉ាង ដែលអាចរកបាន ហើយត្រូវព្យាយាមប្រើវាម តាមលំនាំនៃសេចក្តីត្រូវការ ក្នុងការគ្រប់គ្រងអ្នកទោសមួយរូបៗ ។

60. (១) របបគ្រប់គ្រងនៃមន្ទីរឃុំឃាំង ត្រូវធ្វើយ៉ាងណាកុំឱ្យការរស់នៅក្នុងគុកខុសគ្នាឆ្ងាយពេកអំពីជីវិត ដែលប្រកបដោយសេរីភាពនៅក្រៅគុក គឺដើម្បីជួយសំរាលបន្ទុកដល់អ្នកទោស ហើយនិងបង្កើនការគោរពដល់សេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់គេក្នុងនាមជាមនុស្ស ។

(២) មុនពេលចប់អាណត្តិរបស់អ្នកទោសម្នាក់ៗ មន្ទីរឃុំឃាំងត្រូវចាត់ឱ្យមានវិធានការអប់រំតំរង់ទិស ដើម្បីធ្វើយ៉ាងណា ឱ្យអ្នកទោសមានការពិសោធន៍ក្នុងជីវភាពធម្មតា (គឺជីវភាពរស់នៅធម្មតាខាងក្រៅគុក) ជាលំដាប់លំដោយទំរាំដល់ថ្ងៃចេញ។ សកម្មភាពអប់រំបែបនេះអាចធ្វើនៅក្នុងមន្ទីរ ឃុំឃាំងដទៃទៀតក៏បានឬប្រសិនបើអាចធ្វើទៅកើត គួរសាកល្បងឱ្យអ្នកទោសទៅរៀនរស់ក្រៅឃុំ (ឬក្រៅគុក) ដោយចាត់ឱ្យមានការតាមដានពិនិត្យពិច័យយ៉ាងដិតដល់។ ការពិត្យពិច័យនេះ មិនត្រូវស្ថិត នៅក្រោមអាជ្ញាប៉ូលីសទេ ប៉ុន្តែគួរអោយមានសហប្រតិបត្តិការពីសំណាក់ក្រុមជំនួយសង្គមដ៏មានប្រសិទ្ធិភាព ។

61. ក្នុងការគ្រប់គ្រង មិនត្រូវធ្វើយ៉ាងណាឱ្យអ្នកទោសយល់ថាពួកគេជាមនុស្សក្រៅសង្គមទេ ផ្ទុយទៅវិញត្រូវណែនាំឱ្យគេយល់ថា ថ្វីត្បិតតែគេរស់នៅក្នុងគុក ពួកនៅតែមានលក្ខណៈជាអ្នករួមរស់ក្នុងសង្គមដែរ។ ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យភ្នាក់ងារតំណាង

សហគមន៍មានឱកាសរួមសហប្រតិបត្តិការជាមួយបុគ្គលិកធ្វើការប្រចាំមន្ទីរ ដែលទទួលភារៈផ្តល់ឱ្យអ្នកទោសនូវលទ្ធភាពផ្នែកសង្គមសារឡើងវិញ ។ ដោយ មានទំនាក់ទំនងជាមួយមន្ទីរនានាផង គួរតែមានអ្នកធ្វើការខាងវិស័យសង្គមកិច្ច ដែលទទួលភារៈថែរក្សា និងបង្កើនចំណងមេត្រីភាពរវាងពួកអ្នកទោស និងក្រុមគ្រួសាររបស់គេ និងជាមួយទីភ្នាក់ងារសង្គមកិច្ច។ ដើម្បីបង្កើនភាពស្របគ្នារវាងច្បាប់គ្រប់គ្រង ហើយនឹងការកាត់ទោសដាក់ទណ្ឌកម្ម ត្រូវឱ្យមានផែនការសំរាប់ការពារសិទ្ធិ ដែលទាក់ទងដល់ផលប្រយោជន៍ប្រជាជន សិទ្ធិក្នុងការទទួលប្រាក់ជំនួយសំរាប់មនុស្សចាស់ជរា ឬពិការ ហើយនឹងជំនួយផ្នែកសង្គមកិច្ចឯទៀតៗ របស់ពួកអ្នកទោស ។

62. កិច្ចការរបស់គ្រូពេទ្យប្រចាំមន្ទីរឃុំឃាំង គឺត្រូវខំស្វះស្វែងពិនិត្យរកឱ្យឃើញ ហើយនឹងព្យាបាលជម្ងឺនានា ដែលមានជាអាទិ៍ដូចជា ជម្ងឺខាងរាងកាយ ជម្ងឺខួរក្បាល ឬភាពមិនគ្រប់លក្ខណៈក្នុងប្រការណាមួយ ដែលជាឧបសគ្គរាំងមិនឱ្យអ្នកទោសកសាងខ្លួនឱ្យបានល្អឡើងវិញ ។ ការព្យាបាលចាំបាច់ទាំងអស់ខាងផ្នែកថ្នាំសង្កូវ ផ្នែកវះកាត់ ហើយនឹងផ្នែកវិកលចរិត ត្រូវសំដៅយកតាមគោលដៅដូច ចែងខាងលើ ។

63. (១) ដើម្បីឱ្យបានសំរេចតាមគោលការណ៍ខាងលើនេះ ត្រូវអនុវត្តន៍តាមវិធីពិនិត្យព្យាបាលអ្នកទោសម្នាក់ម្តងៗ ហើយដើម្បីឱ្យងាយក្នុងការអនុវត្តតាមវិធីនេះ ត្រូវចែកពួកអ្នកទោសជាក្រុមៗ ទៅតាមប្រភេទ និងលក្ខណៈរបស់គេ ដោយអនុវត្តន៍តាមរបៀបដែលអាចផ្លាស់ប្តូរបានតាមកាលៈទេសៈ។ ជាការកាន់តែប្រសើ ប្រសិនបើគេអាចដាក់ពួកអ្នកទោសប្រភេទដូចគ្នានៅក្នុងមន្ទីរតែមួយ ហើយប្រភេទផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងមន្ទីរផ្សេងៗដោយឡែកពីគ្នា ដើម្បីសម្រួលក្នុងកិច្ចព្យាបាលក្រុមនិមួយៗ ។

(២) មន្ទីរឃុំឃាំងទាំងនេះពុំចាំបាច់ផ្តល់សន្តិសុខក្នុងកំរិតដូចៗគ្នានៅគ្រប់ក្រុមទាំងអស់ទេ។ ការផ្តល់សន្តិសុខក្នុងកំរិតតិច ឬច្រើនត្រូវអាស្រ័យទៅលើសេចក្តីត្រូវការរបស់ក្រុមនិមួយៗ។ មន្ទីរឃុំឃាំងដែលមានសុទ្ធតែពួកអ្នកទោស ដែលប្រកបដោយចរិតលក្ខណៈល្អ ចេះស្រឡាញ់ និងគោរពវិន័យរបស់មន្ទីរ ហើយដែលគ្មានសញ្ញាបង្ហាញថាចង់រត់ចេញពីគុក គួរចំហរទ្វារអនុញ្ញាតិឱ្យពួកគេចេញចូលតាមប្រាថ្នា (*ប៉ុន្តែត្រូវឃោលទៅតាមវិន័យផងដែរ*)។ មន្ទីរឃុំឃាំងចំហរបែបនេះ អាចបង្កើតលក្ខណៈដ៏ល្អប្រពៃបំផុត ក្នុងការអប់រំកសាងខ្លួនន្រពួកអ្នកទោសទាំងឡាយណាដែលគេទុកចិត្ត ។

(៣) នៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងធម្មតា (*គឺគុកដែលចាក់សោរទ្វារ*) ពុំគួរដាក់អ្នកទោសច្រើនហួសពេក ដែលជាឧបសគ្គរាំងមិនអោយការត្រួតពិនិត្យនិងការអប់រំណែនាំអ្នកទោសតាមវិធីម្នាក់ម្តង អាចប្រព្រឹត្តទៅកើត។ នៅប្រទេសខ្លះ គេហាមមិនឱ្យមានអ្នកទោសច្រើនជាងប្រាំរយនាក់ទេ នៅក្នុងគុកនិមួយៗ រីឯមន្ទីរឃុំឃាំងចំហរទ្វារ (*ឬគួរហៅថាមន្ទីរកសាងខ្លួន*) គួររក្សាចំនួនអ្នកទោសឱ្យនៅតិចបំផុត (*ដើម្បីអោយស្រួលត្រួតពិនិត្យ*) ។

(៤) ម្យ៉ាងវិញទៀត មិនត្រូវទុកអ្នកទោសឱ្យនៅចំនួនតិចហួសហេតុពេកទេ ព្រោះក្រសួងមិនអាចឧបត្ថម្ភឱ្យបានសមរម្យដូចនៅក្នុងគុកធម្មតាឡើយ ។

64. កាតព្វកិច្ចរបស់សង្គម មិនមែនចប់នៅត្រឹមការដោះលែងអ្នកទោសតែប៉ុណ្ណឹងទេ។ យ៉ាងណាមិញ ត្រូវតែមានទីភ្នាក់ងារឯកជន ឬទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល ដែលមានសមត្ថភាពអាចឧបត្ថម្ភដល់ពួក ដែលទើបនឹងរួចពីគុកនូវជំនួយដ៏ស័ក្តិសិទ្ធិគ្រប់ប្រការក្នុងទិសដៅបន្ថយការរើសអើងប្រឆាំងនឹងពួកគេ ហើយនឹងក្នុងទិសដៅផ្តល់លទ្ធភាពសារជាថ្មីឡើងវិញ ក្នុងការរៀនរស់នៅក្នុងសង្គម ។

ការគ្រប់គ្រង

65. ការគ្រប់គ្រងអ្នកទោសនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ឬក្នុងគុក ត្រូវសំដៅយកការហ៊ឹកហ្វឺន និងអប់រំ ណែនាំជានិច្ចជាកាលដើម្បីឱ្យចេះស្រឡាញ់និងគោរពច្បាប់ ឱ្យចេះប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតខ្លួនដោយខ្លួនឯង ក្រោយពេលដែលសាមីខ្លួនរួចពីគុកវិញ។ ក្នុងទិសដៅនេះ ត្រូវជំរុញអ្នកទោសឱ្យចេះគោរពសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់ខ្លួនគេ ព្រមទាំងឱ្យចេះស្គាល់ករណីយកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវផ្ទាល់ខ្លួន ។

66. (១) ដើម្បីសំរេចតាមទិសដៅនេះ ត្រូវប្រើគ្រប់មធ្យោបាយណាដែលសមរម្យ ដោយមានជាអាទិ៍គឺការទ្រទ្រង់សាសនា អាស្រ័យទៅលើលទ្ធភាពនៅក្នុងប្រទេសនិមួយៗ ការអប់រំ ការហ្វឹកហ្វឺន និងការណែនាំខាងវិជ្ជាជីវៈ បញ្ហាការងារសង្គម កិច្ចការពន្យល់ណែនាំក្នុងរឿងរកការងារធ្វើ ការពង្រីកកាយវប្បកម្ម និងពង្រឹងអត្តចរិតផ្នែកសីលធម៌ ឱ្យបានសមប្រទៅតាមសេចក្តីត្រូវការផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នកទោសម្នាក់ៗ ដោយពិនិត្យគិតគូរឱ្យបានដិតដល់ផងដែរទៅលើប្រវត្តិរបស់គេក្នុងវិស័យឧក្រិដ្ឋកម្ម និងសង្គមមនុស្ស សមត្ថភាពខាងកម្លាំងកាយ និងកម្លាំងចិត្ត សម្បទា អធ្យាស្រ័យប្រចាំកាយរបស់គេ កំឡុងពេលដែលគេត្រូវនៅក្នុងគុក ហើយនឹងសេចក្តីសង្ឃឹមរបស់គេក្រោយពេលដែលគេរួចពីគុក។

(២) សំរាប់អ្នកទោសម្នាក់ ដែលត្រូវនៅជាប់ក្នុងគុកយ៉ាងយូរបង្គួរ ចាងហ្វាងគុកត្រូវតែបានទទួលសេចក្តីរាយការណ៍ឱ្យបានសព្វគ្រប់អំពីប្រការនានា ដែលនឹងរៀបរាប់នៅវគ្គខាងក្រោមនេះ។ សេចក្តីរាយការណ៍នេះ ត្រូវប្រគល់ឱ្យចាងហ្វាងគុកក្រោយពីពេលដែលគេបញ្ជូនអ្នកទោសមកដល់គុកភ្លាម។ នៅក្នុងសេចក្តីរាយការណ៍ ត្រូវរាប់បញ្ចូលកុំខាននូវរបាយការណ៍របស់គ្រូពេទ្យ ដែលមានគុណសម្បត្តិខាងវេជ្ជវិទ្យាផ្នែកវិកលចរិត ព្រមទាំងអាចពិនិត្យលក្ខណៈខាងផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្តរបស់ពួកអ្នក ទោសផង ។

(៣) របាយការណ៍ និងឯកសារទាក់ទិនផ្សេងៗទៀត ត្រូវរក្សានៅក្នុងសំណុំឯកសារម្នាក់ៗ ដោយឡែកពីគ្នា ។ សំណុំឯកសារទាំងនេះ ត្រូវតែមានពត៌មានប្រចាំថ្ងៃស្តីអំពីហេតុការណ៍នានា ដែលទាក់ទងដល់អ្នកទោសម្នាក់ៗ ហើយរៀបតាមលំដាប់ត្រឹមត្រូវ ដើម្បីជាការងាយស្រួលដល់បុគ្គលិកធ្វើការ ជាពិសេសនៅពេលណាដែលគេត្រូវការពិនិត្យសំណុំរឿងរបស់អ្នកទោស ។

ការចែកអ្នកទោសតាមប្រភេទលក្ខណៈ និង
ការគ្រប់គ្រងអ្នកទោសតាមវិធីថ្នាក់ថ្នង

67. គោលបំណងនៃការចែកប្រភេទអ្នកទោសគឺ :

(១) ដើម្បីអោយនៅដាច់ដោយឡែកអំពីពួកដែលអាចបង្កើតឱ្យមានឥទ្ធិពលអាក្រក់ទៅលើអ្នកទោសឯទៀត ដោយផ្អែកទៅលើឯកសារឧក្រិដ្ឋ ឬចរិតឬកការមិនល្អរបស់ពួកអស់ទាំងនោះ ។

(២) ចែកពួកអ្នកទោសជាក្រុមៗ ដើម្បីឱ្យងាយស្រួលដល់ការគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យក្នុងការកសាងខ្លួនពួកអ្នកទោសឱ្យចេះរស់ក្នុងសង្គម ។

68. បើអាចធ្វើទៅកើត គួរចែកមន្ទីរឃុំឃាំងឱ្យដាច់ដោយឡែកពីគ្នា យោលទៅតាមប្រភេទអ្នកទោស ឬបើមន្ទីរឃុំឃាំងមានតែមួយគត់ គួរខាន់ជាផ្នែកផ្សេងៗគ្នា សំរាប់អ្នកទោសប្រភេទខុសៗគ្នា។ ធ្វើយ៉ាងនេះគឺដើម្បីឱ្យងាយស្រួលក្នុងការគ្រប់គ្រងគ្រប់វិស័យ ។

69. ក្រោយពេលដែលអ្នកទោសចូលមកដល់មន្ទីរឃុំឃាំងភ្លាម ហើយក្រោយពីបានពិនិត្យ សិក្សាឱ្យដឹងច្បាស់អំពីចរិយាសម្បត្តិរបស់អ្នកទោសណាដែលត្រូវជាប់គុកយូរគួរសម ត្រូវរៀបចំឱ្យមានកម្មវិធីសំរាប់គ្រប់គ្រងអប់រំមួយឱ្យស្របទៅតាមលក្ខណៈនៃសេចក្តីត្រូវការផ្ទាល់ខ្លួន សមត្ថខាងផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្ត ហើយនឹងអារម្មណ៍របស់អ្នកទោសម្នាក់ៗ ។

សិទ្ធិពិសេសតាមលក្ខណៈសម្បត្តិ

70. ការឱ្យសិទ្ធិពិសេស ហើយនឹងពិធីគ្រប់គ្រងខុសៗគ្នទៅតាមលក្ខណៈ និងប្រភេទអ្នកទោស គួរតែបង្កើតឱ្យមាននៅគ្រប់មន្ទីរឃុំឃាំង ដើម្បីអប់រំកសាងអ្នកទោសឱ្យមានគំនិតមាយាទល្អ ឱ្យរីកចំរើននូវទឹកចិត្តចេះទទួលខុសត្រូវឱ្យចេះរក្សាការពារផលប្រយោជន៍ ហើយនឹងឱ្យមានសហប្រតិបត្តិការនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងនេះ ។

ការងារ

71. (១) ការងារនៅក្នុងគុកមិនត្រូវឱ្យមានលក្ខណៈដែលធ្វើឱ្យមានមនុស្សរងទុក្ខវេទនាទេ។

(២) អ្នកទោសគ្រប់រូបត្រូវធ្វើការងារ ប្រសិនបើគ្រូពេទ្យសំរេចថាពួកគេមានសុខភាពបរិបូណ៌ទាំងខាងផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្ត ។

(៣) ត្រូវមានកិច្ចការដែលមានប្រយោជន៍ចំពោះសង្គមមនុស្ស សំរាប់ពួកអ្នកទោស ដើម្បីអោយពួកគេមានការងារធ្វើយ៉ាងសកម្មរាល់ថ្ងៃធ្វើការ ។

(៤) ត្រូវផ្តល់កិច្ចការប្រភេទណាដែលអាចជួយរក្សា ឬបង្កើនសមត្ថភាពពួកអ្នកទោស អោយបានច្រើនបំផុត ក្នុងការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតដោយសុចរិតក្រោយពេលចេញពីគុកទៅ ។

(៥) ការហ្វឹកហ្វឺនវិជ្ជាជីវៈក្នុងផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវតែឧបត្ថម្ភឱ្យបានច្រើន ដើម្បីឱ្យអ្នកទោសចេះរកចំណេញក្នុងមុខរបរ ជាពិសេសសំរាប់ពួកទោសក្មេងៗ ។

(៦) ត្រូវអនុញ្ញាតិអោយអ្នកទោសជ្រើសរើសប្រភេទការងារដែលគេចង់ធ្វើ។ ប៉ុន្តែការ ជ្រើសរើសនេះ ត្រូវស្ថិតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃបទវិន័យ ស្របទៅតាមផែនការរបស់ក្រសួងអភិបាលនៃមន្ទីរឃុំឃាំង ព្រមទាំងមិនអោយហួសពីព្រំដែនដែលគេកំរិតឡើយ ។

72. (១) ការរៀបចំការងារ និងវិធីធ្វើការនៅក្នុងគុក ត្រូវឱ្យមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាទៅ នឹងប្រភេទនិងបែបបទនៃការងារនៅក្រៅគុក ដើម្បីជួយរៀបចំខ្លួនពួកអ្នកទោសឱ្យបានជ្រួតជ្រាបយ៉ាងបំផុត ទៅក្នុងស្ថានភាពនៃរបររកស៊ីធម្មតា ។

(២) ក្នុងការការពារផលប្រយោជន៍អ្នកទោស ហើយនឹងការហ្វឹកហ្វឺនរបរអាជីវកម្មត្រូវ ធ្វើយ៉ាងណាកុំបណ្តោយឱ្យពួកអ្នកទោសយល់ច្រឡំ ហើយមានចិត្តប៉ុនប៉ងចង់កេងចំណេញជាប្រាក់កាស អំពីកម្មវិធីអប់រំក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ។

73. (១) ការហ្វឹកហ្វឺនក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មនិងកសិកម្ម គួរតែស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតត្រា ដោយផ្ទាល់របស់អភិបាលមន្ទីរឃុំឃាំង ពុំគួរអោយនៅក្រោមការដឹកនាំនៃពួកឯកជនដែលជាអ្នកម៉ៅការពីរដ្ឋទេ ។

(២) ទីណាដែលអ្នកទោសទៅធ្វើការ ទោះមិននៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រុមអភិបាលក្តី ក៏ត្រូវតែឱ្យមានបុគ្គលិកមន្ទីរតាមមើលការខុសត្រូវជានិច្ចជាកាលដែរ ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើការងាររបស់ក្រសួងដទៃៗទៀតរបស់រដ្ឋាភិបាល. ប្រាក់ខែ (ដែលត្រូវមានចំនួនពេញលេញដូចប្រាក់ខែធម្មតា) ។

74. (១) ច្បាប់ដែលចែងឱ្យមានវិធីសំរាប់ការពារដល់សន្តិសុខ និងសុខភាពរបស់អ្នកធ្វើការ ត្រូវយកទៅអនុវត្តន៍ឱ្យបានដូចគ្នានៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ។

(២) ច្បាប់ត្រូវចែងឱ្យមានការសងជម្ងឺចិត្តដល់ពួកអ្នកទោស ក្នុងករណីដែលមានគ្រោះថ្នាក់ក្នុងការងារ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងជម្ងឺដំកាត់នានា ដែលបណ្តាលមកពីលក្ខណៈនៃការងារផងដែរ ពោលគឺអ្នកទោសត្រូវបានទទួលប្រាក់សងជម្ងឺចិត្ត ព្រមទាំងលក្ខខ័ណ្ឌផ្សេងៗទៀតដូចគ្នានឹងប្រជាពលរដ្ឋឯទៀតៗដែរ ។

75. (១) ចំនួនពេលម៉ោងដែលច្រើនបំផុតប្រចាំថ្ងៃ ឬប្រចាំអាទិត្យសំរាប់ឱ្យពួកអ្នកទោស ធ្វើការត្រូវកំណត់តាមច្បាប់ ឬតាមបទបញ្ជានៃអភិបាលមន្ទីរ ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ប្រចាំ តំបន់ ឬទំលាប់របស់អ្នកធ្វើការជាទូទៅ ។

(២) ក្នុងការកំរិតពេលម៉ោងសំរាប់ធ្វើការ ត្រូវរក្សាទុកពេលសំរាកយ៉ាងតិចណាស់មួយ ថ្ងៃក្នុងមួយអាទិត្យ។ លើសពីនេះទៅទៀត ត្រូវលៃពេលឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ឱ្យពួកអ្នកទោសបានសិក្សារៀនសូត្រ ហើយនឹងចូលរួមក្នុងសកម្មភាពឯទៀតៗ ដែលមន្ទីរបានតម្រូវឱ្យ ដើម្បីឱ្យពួកគេអាច កសាងខ្លួនបាន ។

76. (១) ត្រូវតែមានប្រព័ន្ធដើម្បីឱ្យប្រាក់រង្វាន់ ប្រាក់សងជម្ងឺចិត្ត ហើយនឹងប្រាក់កំរៃផ្សេងៗ ចំពោះការងាររបស់ពួកអ្នកទោស ។

(២) នៅក្នុងរបៀបចាត់ចែងប្រាក់កំរៃនេះ ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទោសមានសិទ្ធិចាយវាយ ភាគខ្លះនៃប្រាក់ដែលគេរកបាន ដើម្បីទិញរបស់របរខ្លះៗ ក្រសួងបានអនុញ្ញាតិសំរាប់ការប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន ឬធ្វើជាប្រាក់ខ្លះទៅឱ្យបងប្អូនគ្រួសារគេ ។

(៣) របៀបចាត់ចែងប្រាក់កាសរបស់អ្នកទោស គឺត្រូវរៀបចំឱ្យមានការសន្សំ ដើម្បីទុក សំរាប់ប្រគល់ឱ្យអ្នកទោស នៅថ្ងៃចេញពីគុក ។

ការអប់រំនិងការកំសាន្ត

77. (១) ត្រូវចាត់ឱ្យមានការសិក្សាអប់រំនៅក្នុងគុក ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ពួកអ្នកទោស ។ ការសិក្សាក្នុងវិស័យសាសនា ក៏គួររៀបចំឱ្យមានដែរ ប្រសិនបើមានលទ្ធភាពអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន។ កម្មវិធីអប់រំពួកអ្នកទោសដែលមិនចេះអក្សរនិងពួកអ្នកទោសក្មេងៗត្រូវតែឱ្យមានដោយខានពុំបាន។ ក្រុមអភិបាលមន្ទីរត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ឱ្យបានជិតដល់ចំពោះអ្នកទោសក្រុមនេះ។

(២) ប្រសិនបើអាចអនុវត្តទៅបាន គួរយកកម្មវិធីអប់រំដែលគេប្រើនៅសាលារៀនធម្មតា ទៅបញ្ចូលក្នុងកម្មវិធីអប់រំនៅសាលាក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ដើម្បីជួយសំរួលឱ្យពួកអ្នកទោសអស់ទាំងនេះ អាចបន្តការសិក្សាបានតទៅទៀតក្រោយពេលចេញពីគុក។

78. ដើម្បីថែរក្សាសុខភាពអ្នកទោសទាំងខាងផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្ត នៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងត្រូវ រៀបចំឱ្យមានកម្មវិធីផ្នែកវប្បធម៌ ហើយនិងពេលវេលាសំរាប់សំរាកកំសាន្ត។

ការទាក់ទងក្នុងសង្គម និងការថែរក្សា
ក្រោយពីចេញពីមន្ទីរឃុំឃាំង

79. ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសទៅលើវិន័យនៃការបង្កើនការទាក់ទង ឬការរក្សាការទាក់ទងរវាងអ្នកទោស និងក្រុមគ្រួសាររបស់គេ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ពួកគេទាំងសង្ខាង។

80. ចាប់តាំងពីថ្ងៃដំបូងដែលអ្នកទោសចូលមកដល់គុក ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់គិតគូរអំពីអនាគតរបស់គេ ក្រោយពីពេលដែលគេបានចេញពីគុកទៅវិញ។ ត្រូវជួយណែនាំឱ្យអ្នកទោសចេះរក្សាការទាក់ ទងជាមួយអ្នកក្រៅ ឬចេះរក្សាទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកក្រៅ ឬទីភ្នាក់ងារផ្សេងៗនៅក្រៅគុក ដែលជាកត្តាអាចជួយឱ្យរីកចំរើនក្នុងការកសាងខ្លួនគេ និងជាការបង្កើនប្រយោជន៍ដល់បងប្អូនគ្រួសារគេផង។

81. (១) កិច្ចឧបត្ថម្ភ ឬទីភ្នាក់ងាររបស់រដ្ឋាភិបាលឬរបស់ឯកជនទាំងឡាយណាដែលចាំជួយ អ្នកទោសដែលរួចពីគុកដើម្បីឱ្យរស់កើតនៅក្នុងសង្គមមនុស្ស ត្រូវគិតគូឱ្យជិតដល់ទៅលើសេចក្តីត្រូវ ការសំខាន់ៗរបស់ពួកគេដូចជា : ឯកសារឬសំបុត្រស្នាមសំគាល់ខ្លួន ផ្ទះសម្បែងសម្រាប់រស់នៅការងារ សំរាប់ធ្វើដើម្បីបានកម្រៃចិញ្ចឹមជីវិត សំលៀកបំពាក់គ្រប់គ្រាន់និងសមរម្យទៅតាមកាលៈទេសៈ និងធាតុអាកាស មធ្យោបាយគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីធ្វើដំណើរទៅកាន់ទីដៅរបស់គេ និងថែរក្សាខ្លួនគេក្នុងរយៈពេលដ៏បង្គួរ ចាប់ពីថ្ងៃដែលគេចេញពីគុកភ្លាម។

(២) តំណាងទីភ្នាក់ងារនានាដែលអភិបាលមន្ទីរទទួលស្គាល់ ត្រូវមានលទ្ធភាពអាចចេញចូលមន្ទីរឃុំឃាំងបានដើម្បីជួបប្រាស្រ័យជាមួយពួកអ្នកទោសក្នុងការពិគ្រោះអំពីអនាគតរបស់ពួកគេ។

(៣) ជាការកាន់តែប្រសើរ បើអាចធ្វើទៅបាន សកម្មភាពនានារបស់ទីភ្នាក់ងារផ្សេងៗគ្នាទាំងនេះ គួរធ្វើតាមរយៈការិយាល័យកណ្តាលមួយជាមួយគ្នា ហើយគួរឱ្យមានការរួមសហប្រតិបត្តិ ការពីសំណាក់ទីភ្នាក់ងារផ្សេងៗ ដើម្បីឱ្យការខំប្រឹងប្រែងទាំងនេះ បានសំរេចជោគជ័យតាមគោលដៅ។

ខ-អំពីអ្នកទោសឆ្កួតនិងអ្នកទោសដែលខូចខួរក្បាល

82. (១) បើពិនិត្យឃើញថាមានអ្នកទោសណាម្នាក់ឆ្កួត មិនត្រូវទុកឱ្យនៅក្នុងគុកជាមួយអ្នក ទោសឯទៀតឡើយពោលគឺត្រូវយកទៅដាក់នៅមន្ទីរព្យាបាលជម្ងឺវិកលចរិតភ្លាមមួយរំពេច។

(២) ពួកអ្នកទោសទាំងឡាយណាដែលមានជម្ងឺខួរក្បាល ឬមានខួរក្បាលមិនប្រក្រតីត្រូវ ដាក់អោយនៅក្រោមការពិនិត្យ និងក្រោមការព្យាបាលរបស់គ្រូពេទ្យឯកទេសនៅមន្ទីរព្យាបាលរបស់គេ ដែលមានការគ្រប់គ្រងយ៉ាងពេញលេញពីក្រសួងពេទ្យ ។

(៣) ប្រសិនបើនៅក្នុងគុក ពួកអ្នកទោសប្រភេទនេះត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ របស់បុគ្គលិកពេទ្យ។

(៤) ទោះនៅមន្ទីរឃុំឃាំងធម្មតាក្តី ប្រសិនបើមានអ្នកទោសមានជម្ងឺខួរក្បាល មន្ទីរត្រូវតែផ្តល់កិច្ចព្យាបាលផ្នែកជម្ងឺខួរក្បាលនេះអោយបានទាន់ពេលវេលា។

83. ការដែលគួរឱ្យចង់បានគឺថា ប្រសិនបើឃើញថាមានការចាំបាច់គួរចាត់វិធានការ ដោយមានសម្រួលការជាមួយទីភ្នាក់ងារសមស្របឱ្យមានការតាមពិនិត្យព្យាបាលជាបន្តទៀតចំពោះអ្នកទោស (*ដែលធ្លាប់មានជម្ងឺខួរក្បាល*) ដែលបានចេញពីមន្ទីរឃុំឃាំង ហើយក្រោយពីបានព្យាបាលរួចហើយ ត្រូវឱ្យមានវិធីអប់រំណែនាំពួកទាំងនេះឱ្យចេះរស់នៅក្នុងសង្គមបានផង ។

គ-ជនដែលត្រូវគេចាប់ខ្លួន ឬរង់ចាំថ្ងៃកាត់ទោស

84. (១) ជនដែលត្រូវគេចាប់ខ្លួនឬជាប់គុកដោយការចោទប្រកាន់ពីបទឧក្រិដ្ឋ ទោះនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងនៃទីស្នាក់ការនគរបាល ឬនៅក្នុងគុកក្តី ដែលចៅក្រមមិនទាន់កាត់សេចក្តីផន្ទាទោសនៅឡើយនោះ ត្រូវចាត់ទុកថា " អ្នកជាប់ឃុំដែលមិនទាន់កាត់ទោស" ដូចដែលមានចែងនៅបទបញ្ញាខាង ក្រោមនេះ :

(២) អ្នកទោសទាំងឡាយដែលចៅក្រម ឬតុលាការពុំបានសំរេចថាមានទោសនៅឡើយ ត្រូវចាត់ទុកជាមនុស្សគ្មានកំហុស ហើយត្រូវបានទទួលការថែទាំដូចមនុស្សធម្មតា ។

(៣) ដោយពុំអោយមានទំនាស់ទៅនឹងបទបញ្ញាស្របច្បាប់ ដែលចែងអំពីកិច្ចការពារសេរីភាពរបស់មនុស្សម្នាក់ៗ ឬអំពីនីតិវិធីដែលត្រូវប្រតិបត្តិតាម ក្នុងករណីនៃពួកអ្នកជាប់ឃុំដែលមិនទាន់កាត់ទោស ពួកអ្នកជាប់ឃុំឃាំងទាំងនេះមានសិទ្ធិទទួលកិច្ចការពារតាមរបៀបពិសេសមួយ ដែលមានរៀបរាប់ក្នុងបទបញ្ញាខាងក្រោមនេះ នៅក្នុងភាគនៃសេចក្តីតម្រូវដ៏សំខាន់របស់វា ។

85. (១) អ្នកជាប់ឃុំឃាំងដែលគេមិនទាន់កាត់ទោស ត្រូវដាក់ឱ្យនៅដាច់ដោយឡែកអំពីអ្នកទោសដែលបានទទួលការកាត់ទោស និងដាក់ទណ្ឌកម្មរួចហើយ ។

(២) អ្នកទោសក្មេងៗ ដែលពុំទាន់ទទួលការកាត់ទោស ត្រូវដាក់ឱ្យនៅដោយឡែកអំពីអ្នកទោសពេញវ័យ ហើយបើតាមគោលការណ៍ គយរដាក់ក្មេងៗ ទាំងនោះនៅក្នុងមន្ទីរដោយឡែក ។

86. ត្រូវឱ្យអ្នកជាប់ឃុំឃាំងដែលមិនទាន់បានកាត់ទោស ដេកតែម្នាក់ៗឯងនៅក្នុងបន្ទប់ដោយឡែកពីគ្នា ដោយត្រូវរៀបចំឱ្យមានធាតុអាកាសសមរម្យ ស្របទៅតាមទម្លាប់នៃតំបន់និមួយៗ របស់ អ្នកទោសម្នាក់ៗ ។

87. ចំពោះអ្នកទោសប្រភេទនេះ ប្រសិនបើគេចង់ ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យគេទិញម្ហូបអាហារពីខាងក្រៅមកបរិភោគ ទោះតាមរយៈក្រសួងរដ្ឋាភិបាល ឬតាមរយៈបងប្អូនគ្រួសារ ឬមិត្តភក្តិក្តី។ កាធ្វើបែបនេះ ត្រូវឱ្យស្របទៅតាមក្របខ័ណ្ឌនៃរបៀបរៀបរយរបស់មន្ទីរ ។ ប៉ុន្តែបើគេមិនចង់ទិញម្ហូបពីក្រៅមក ទេអភិបាលមន្ទីរត្រូវទទួលបន្ទុកផ្តល់ម្ហូបអាហារដល់ពួកគេ ។

88. (១) ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យពួកអ្នកទោសប្រភេទនេះប្រើសំលៀកបំពាក់របស់គេ ប្រសិនបើមានភាពស្អាតបាតត្រឹមត្រូវល្អ ។

(២) ប្រសិនបើគេត្រូវប្រើសំលៀកបំពាក់របស់មន្ទីរ សំលៀកបំពាក់ទាំងនេះមិនត្រូវឱ្យដូចគ្នាទៅនឹងខោអាវរបស់ពួកអ្នកទោសដែលតុលាការបានកាត់ទោសដាក់ទណ្ឌកម្មរួចហើយនោះទេ ។

89. ត្រូវអនុញ្ញាតអោយអ្នកទោសប្រភេទនេះធ្វើការងារ ប៉ុន្តែមិនត្រូវតម្រូវឬបង្ខំគេឡើយ ។ ប្រសិនបើគេចង់ធ្វើការគេត្រូវបានទទួលប្រាក់កម្រៃ ឬប្រាក់ឈ្នួលពីការងារនេះ ។

90. អ្នកទោសប្រភេទនេះមានសិទ្ធិទិញ ឬអាចឱ្យបងប្អូនមិត្តភក្តិទិញឱ្យ នូវរបស់ផ្សេងៗដូចជា សៀវភៅ កាសែតគ្រឿងប្រដាប់សរសេរ... ឱ្យតែស្របទៅនឹងផ្នែករបៀបរៀបរយរបស់មន្ទីរឃុំឃាំង ។

91. ប្រសិនបើពិតជាឈឺមែន ហើយបើគេមានប្រាក់គ្រប់គ្រាន់សំរាប់បង់ថ្លៃព្យាបាលអ្នកទោស ប្រភេទនេះមានសិទ្ធិជួលគ្រូពេទ្យ ឬពេទ្យធ្មេញពីខាងក្រៅឱ្យមកព្យាបាលរោគគេនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង បាន ។

92. ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទោសប្រភេទនេះ ប្រាប់ជាដំណឹងដល់បងប្អូនគ្រួសារគេភ្លាម អំពីរឿងដែលគេត្រូវជាប់ឃុំ។ ត្រូវឱ្យពួកគេមានការទាក់ទងជាមួយគ្រួសារ ឬមិត្តភក្តិ និងអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេ ទាំងនេះចូលមកសួរសុខទុក្ខអ្នកទោសដែរ។ ប៉ុន្តែការទាក់ទងគ្នានេះ ត្រូវស្ថិតនៅក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃការ ត្រួតពិនិត្យណាដែលជាការចាំបាច់សំរាប់រក្សាយុត្តិធម៌ សន្តិសុខ និងរបៀបរៀបរយក្នុងមន្ទីរ ។

93. ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទោសដែលមិនទាន់បានទទួលការកាត់ទោស រកជំនួយផ្នែកតុលាការ ដូចជាអ្នកច្បាប់ ឬស្មាក្តីជាដើម ដើម្បីការពារខ្លួនគេ។ ហើយត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យទីប្រឹក្សាខាងច្បាប់ចូលជួប អ្នកទោសទាំងនេះ ក្នុងគោលដៅរៀបចំការការពារខ្លួនសំរាប់ថ្ងៃកាត់សេចក្តីនៅមុខតុលាការ។ ទីប្រឹក្សាខាងច្បាប់របស់អ្នកទោសម្នាក់ៗ អាចផ្តល់ឯកសារសំងាត់ផ្សេងៗឱ្យទោសអ្នកទោសដែលគេការពារ។ ឯការសម្ភាស (ឬការជួបគ្នា) រវាងទីប្រឹក្សាច្បាប់និងអ្នកទោស អាចប្រព្រឹត្តទៅបាននៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងក្នុងស្ថានភាពដែលពួកគម្រួតប្រចាំមន្ទីរអាចមើលឃើញ តែមិនអាចស្តាប់ឮនូវការពិភាក្សានេះទេ ។

ឃ-អ្នកទោសបទរដ្ឋប្បវេណី

(បទស៊ីវិល)

94. នៅប្រទេសដែលមានច្បាប់ដាក់គុកព្រោះរឿងបំណុល ឬយកមនុស្សទៅដាក់គុកដោយបញ្ជាពីតុលាការស្តីអំពីរឿងរ៉ាវដែលពុំមែនជាបទឧក្រិដ្ឋ (គឺបទរដ្ឋប្បវេណី ឬបទស៊ីវិល) មិនត្រូវដាក់កំរិត ឬល័ក្ខខ័ណ្ឌឱ្យតឹងតែងហួសហេតុពេកទេ។ គឺគ្រាន់តែឱ្យមានវិន័យសមរម្យសំរាប់ការរក្សាសន្តិសុខ និងរបៀបរៀបរយក្នុងមន្ទីរតែប៉ុណ្ណោះបានហើយ។ រីឯការគ្រប់គ្រងរក្សាត្រូវឱ្យដូចគ្នានឹងពួកអ្នកទោស ដែលមិនទាន់ទទួលការកាត់ទោស។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីខ្លះ អ្នកទោសក្នុងបទស៊ីវិលនេះ ត្រូវគេតម្រូវអោយធ្វើការដែរ។

ង-មនុស្សដែលគេចាប់ឃុំឃាំងដោយគ្មានកំហុស
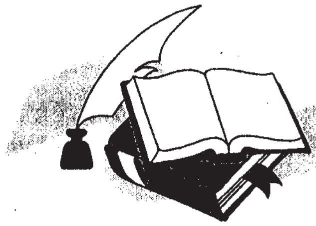
95. ជនដែលត្រូវគេចាប់ឃុំឃាំងខ្លួនដោយគ្មានកំហុស (នឹងច្បាប់រដ្ឋ) ត្រូវតែបានការទទួលថែរក្សាការពារតាមលំនាំនៃច្បាប់ ដែលបានចែងនៅក្នុងភាគទីមួយ (ទាំងមូល) និងនៅក្នុងភាគទីពីរ (ត្រង់ផ្នែក គ) រីឯច្បាប់ដែលចែងនៅក្នុងមាត្រា ៩ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងនយោបាយ ក៏យកមកអនុវត្តក្នុងករណីនេះបានដែរ។ ចំពោះច្បាប់ដែលចែងនៅក្នុងភាគទី ២ (ត្រង់ផ្នែក ក) ក៏អាចយកទៅប្រើបានដែរ ឱ្យតែមានផលប្រយោជន៍ដល់ពពួកជនជំពូកនេះ ។